

Jaarstukken 2018

11 april 2019

Inhoudsopgave

Inleiding	3
-----------------	---

Deel 1: Jaarverslag Promen 2018.....	4
--------------------------------------	---

PROGRAMMAVERANTWOORDING

Hoofdstuk 1: Organisatie.....	5
--------------------------------------	----------

Visie en strategie 2018-2025	5
Bestuur en Directie	6
Transformatie naar een werkontwikkelbedrijf.....	7
Goed resultaat medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO)	7
Huisvesting Capelle a/d IJssel.....	7
Duurzaamheid	8
Lean en wendbaar worden.....	8
Nieuw pensioenfonds en functiehuis.....	10

Hoofdstuk 2: Arbeidsplaatsen	12
---	-----------

Verdeling WSW-medewerkers over afdelingen	12
WSW-Doorstroom.....	13
WSW-Uitstroom	14
Niet doelgroep personeel	15

Hoofdstuk 3: De bedrijven in beeld.....	16
--	-----------

Talentontwikkelbedrijf	16
Groepsdetachering	17
Groen en Schoon	18
Productie Binnen	19

Hoofdstuk 4: HRM en arbeidsomstandigheden.....	20
---	-----------

Opleidingen	20
Duurzame inzetbaarheid.....	22
Ziekteverzuim.....	22
Transitievergoedingen	23
Verlof	24

Functioneringsgesprekken	24
Nieuw functiehuis	24
Sociaal maatschappelijke ondersteuning	25
Sociale veiligheid.....	25
Arbeidsomstandigheden	26
 Hoofdstuk 5: de OR, werken aan verbinding	27
Onze buitenomgeving.....	27
Belangrijk thema's	27
 PARAGRAFEN	
Hoofdstuk 6: Financiën.....	29
Financiering	33
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	33
Onderhoud kapitaalgoederen	36
Rechtmatigheid.....	36
Verbonden partijen.....	38
Fiscaliteiten	38
 Deel 2: Jaarrekening Promen 2018	39
Balans.....	40
Overzicht van baten en lasten	42
Programma Wsw	43
Programma Overige regelingen	44
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	45
Toelichting op de balans.....	50
Toelichting op het programma Wsw	60
Wsw statistiek.....	72
Toelichting op het programma Overige regelingen	74
Totaal overzicht incidentele baten en lasten.....	77
Overzicht van baten en lasten per taakveld	78
Wet normering topinkomens (WNT)	79

Inleiding

Het jaar 2018 is het eerste jaar na het Hoofdlijnenbesluit Toekomst Promen 2017. Het besluit waarin onze gemeenten de visie en strategie 2018-2025 gezamenlijk hebben vastgesteld. Een nieuwe strategie, waarbij de juridische en financiële scheiding van de SW en de PW centraal staat. Voor deze scheiding is gebruik gemaakt van de reeds bestaande onder de GR Promen ressorterende ProWork BV. Over de nieuwe opzet van deze BV en de bereikte resultaten van de PW-dienstverlening 2018 wordt u separaat geïnformeerd door middel van het Maatschappelijk jaarverslag ProWork 2018.

In financieel opzicht was 2018 een positief jaar. In lijn met de afgelopen jaren behaalden we een positief resultaat. Dit hangt nauw samen met de groei van de omzet en productiviteit van de Promen bedrijven. Naast de gunstige economische omstandigheden houdt dit tevens verband met de intensieve samenwerking met onze klanten, waardoor planning, capaciteit, ontwikkeling en productie steeds verder kunnen worden geoptimaliseerd.

Om de huidige klantwaarden te behouden en te vergroten werkt Promen gestaag verder aan het optimaliseren van de organisatie. Daartoe is onder meer een meerjarig Lean-programma gestart, zowel voor de primaire als de ondersteunende processen.

De traditionele focus op het eigen bedrijfsonderdeel maakt steeds meer plaats voor intensieve samenwerking over de grenzen van de bedrijfsonderdelen. Dat biedt nieuwe kansen om effectiever en efficiënter te worden en geeft tegelijkertijd nieuwe energie en motivatie aan de hele organisatie.

Ondanks alle veranderingen blijven wij scherp oog houden voor de primaire bestaansgrond van Promen: mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk helpen en houden. Wij slagen daar steeds beter in. Het aantal geschikte werkplekken groeit over de gehele linie. Intern en extern, zowel bij de Promen bedrijven als bij andere werkgevers.

Deel 1: Jaarverslag Promen 2018

Programmaverantwoording

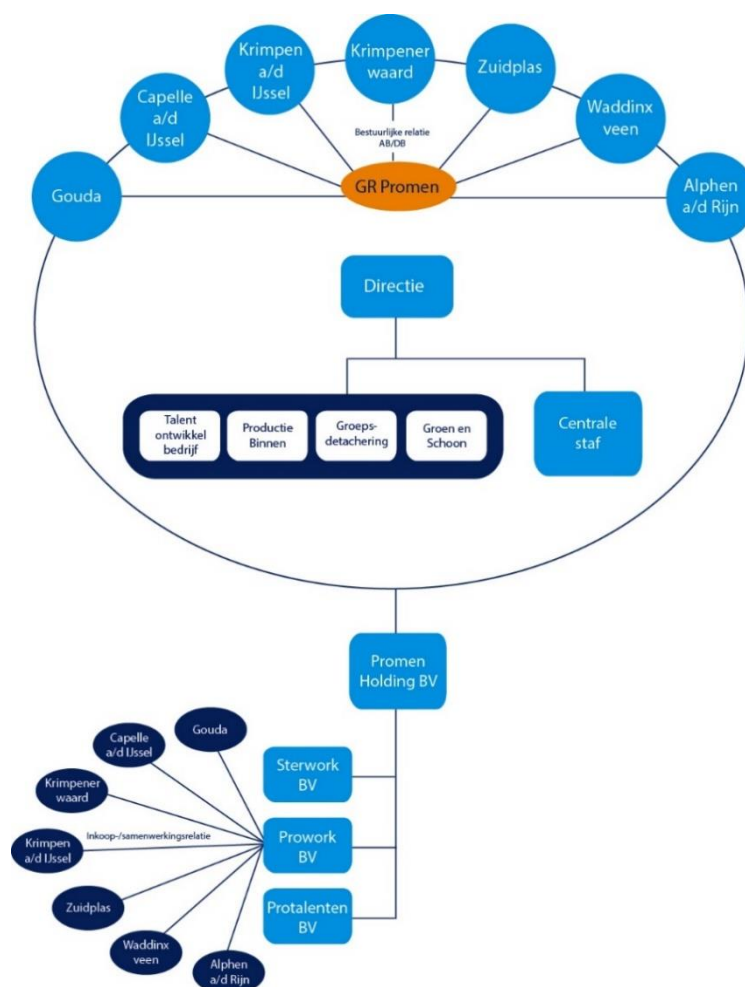
Hoofdstuk 1: Organisatie

Promen ontwikkelt en begeleidt mensen die een afstand hebben tot de arbeidsmarkt. Promen matcht mensen en werk en doet dat voor mensen met een complexe problematiek. Verder organiseert Promen (aangepast) werk en biedt een volle gereedschapskist met tools. Voorbeelden zijn de grote verscheidenheid aan passende interne en externe werkplekken, het Talentontwikkelplein, jobcoaching en de ontwikkelingstool Werkstap. Promen heeft daarnaast een brede deskundigheid opgebouwd op het gebied van arbeidsontwikkeling, test & training, sociaal-maatschappelijke zorg, arbeidskunde, kennis van autisme en auditieve, visuele en andere fysieke beperkingen.

Visie en strategie 2018-2025

Medio 2017 is de positie en rol van Promen tot 2025 vastgesteld (Hoofdlijnenbesluit Toekomst Promen 2018-2025). De bestaande samenwerking op het gebied van de brede doelgroep van de PW is met ingang van 2018 ondergebracht in de onder de GR Promen ressorterende ProWork BV.

De structuur per 1-1-2018 is als volgt:

Doordat de SW per 1-1-2015 is dichtgezet is er geen nieuwe instroom meer. Weliswaar vindt er vanuit ProWork een nieuwe instroom van PW-deelnemers en PW-medewerkers plaats, per saldo zal de organisatie gaan krimpen. In dit kader is in 2018 een plan van aanpak krimp en afbouw SW opgesteld. In dit plan is inzicht gegeven in de verwachte krimp van de SW-populatie 2019-2025, rekening houdend met de verwachte nieuwe instroom van PW-deelnemers en –medewerkers (waaronder Nieuw Beschut) gedurende dat tijdvak. Promen streeft er naar om de huidige verhoudingen tussen staf en leiding en uitvoerende medewerkers ook in de toekomst te continueren. Daartoe zal worden aangesloten bij het natuurlijk verloop, waardoor extra frictiekosten kunnen worden voorkomen. Over de voortgang van deze maatregelen zal in de begroting en jaarstukken expliciet worden gerapporteerd.

Bestuur en Directie

Het bestuur van Promen wordt gevormd door wethouders van de gemeenten die bij de GR zijn aangesloten. Vanwege de gemeentelijke verkiezingen heeft er het afgelopen jaar een bestuurswissel plaatsgevonden.

Het eerste deel van het jaar was het bestuur van Promen als volgt samengesteld:

- Jean Paul Meuldijk, namens de gemeente Capelle aan den IJssel (voorzitter DB en AB)
- Brigitte Leferink, namens de gemeente Waddinxveen (lid DB en AB)
- Rogier Tetteroo, namens de gemeente Gouda (plaatsvervangend voorzitter, DB en AB)
- Jaap Blankenberg, namens de gemeente Krimpen aan den IJssel (lid DB en AB)
- Jan Vente, namens de gemeente Krimpenerwaard (lid AB)
- Ed de Leest, namens de gemeente Alphen aan den Rijn (lid AB)
- Rik van Woudenberg, namens de gemeente Zuidplas (lid AB)

In de AB-vergadering van 12 juli 2018 is een nieuwe bestuur benoemd. Vanaf dat moment wordt het bestuur gevormd door onderstaande leden.

- Jan Vente, namens gemeente Krimpenerwaard, voorzitter (voorzitter DB en AB)
- Rogier Tetteroo, namens gemeente Gouda (plaatsvervangend voorzitter, DB en AB)
- Harriet Westerdijk, namens gemeente Capelle aan den IJssel (lid DB en AB)
- Henry ten Zijthoff, namens gemeente Waddinxveen (lid AB)
- Anthon Timm, namens gemeente Krimpen aan den IJssel (lid AB)
- Han de Jager, namens gemeente Alphen aan den Rijn (lid AB)
- Jan-Willem Schuurman, namens gemeente Zuidplas (lid AB)

Frank Rossel is algemeen directeur van Promen.

Transformatie naar een werkontwikkelbedrijf

Promen transformeert van een productie- naar een werkontwikkelbedrijf. Het afgelopen jaar stonden arbeidsontwikkeling en het realiseren van doorstroom en uitstroom wederom hoog op de agenda. Niet alleen voor de SW-medewerkers, maar ook voor de nieuwe instroom van PW-deelnemers/ medewerkers vanuit ProWork. Hierbij geldt als uitgangspunt dat de medewerkers worden ontwikkeld en geplaatst op banen die het best aansluiten bij hun talenten en mogelijkheden. Een goed voorbeeld van arbeidsontwikkeling is de doorstroom vanuit Productie Binnen naar externe werkplekken. Promen ziet nog meerdere mogelijkheden op dit terrein.

In dit kader zijn alle medewerkers in 2018 geëvalueerd, teneinde te bepalen wie de meeste kans heeft om door te stromen. Welke vaardigheden hebben ze in huis en welke baan zou geschikt voor hen zijn? Dit proces dient zorgvuldig te worden begeleid, omdat dit voor veel medewerkers een grote stap is. Leidinggevenden en jobcoaches worden hierbij ondersteund door Werkstap, een ICT-ontwikkelingstool en methodiek. Indien nodig worden aanvullende trainingen door het Talentontwikkelbedrijf van Promen verzorgd.

Goed resultaat medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO)

In september en oktober 2018 heeft Promen een medewerkers-tevredenheidsonderzoek (MTO) afgenomen. Een groot aantal medewerkers heeft meegedaan aan het onderzoek: in totaal hebben 712 medewerkers deelgenomen, een responspercentage van 60%. Dit percentage is gelijk aan het percentage van twee jaar geleden. Gemiddeld wordt aan het werken bij Promen een 7 gegeven; een goede voldoende. Wel is dit cijfer iets gedaald ten opzichte van het resultaat van twee jaar geleden, toen er een 7.1 gescoord werd.

Door de bedrijfsonderdelen zijn naar aanleiding van het onderzoek actieplannen opgesteld om een aantal concrete aandachtspunten te kunnen aanpakken. Een belangrijk aandachtspunt dat naar voren kwam, is de aandacht voor de individuele medewerker. Meer contact, meer luisteren en vaker successen vieren met elkaar is belangrijk voor een prettig werkklimaat. Ook bleek uit het onderzoek dat de communicatie vanuit de leiding richting de medewerker verbeterd kan worden. De wisselingen die zich in de leiding hebben voorgedaan kwamen ook als aandachtspunt naar voren in het onderzoek. Verder werden door medewerkers zaken opgemerkt als de kwaliteit van de werkmaterialen (kleding, gereedschap etc.). Dit aandachtspunt kan relatief eenvoudig worden verbeterd.

Uit het onderzoek bleek dat met name in Capelle a/d IJssel medewerkers niet tevreden waren met hun werkplek. Het ging dan voornamelijk om de luchtkwaliteit, de temperatuur en het stof. Deze zaken zijn in 2018 al beetgepakt.

Huisvesting Capelle a/d IJssel

De huisvestingssituatie in Capelle aan den IJssel is de afgelopen jaren gewijzigd. Door de sloop van het oude pand werd herhuisvesting noodzakelijk. Daartoe is in 2017 een huurpand gevonden aan de Hoofdweg te Capelle aan den IJssel en konden de benodigde vierkante meters vloeroppervlak aanmerkelijk worden verlaagd.

Na de verhuizing van de Mient naar de Hoofdweg was het wennen voor veel medewerkers. Een aantal zaken was bij de start nog niet goed genoeg op orde, zodat in 2018 hard gewerkt is aan de verbeterpunten. Zo was vooral de warmte in de zomer vervelend. Om de overlast zoveel mogelijk te beperken, is een tijdelijk aircosysteem op de bovenverdieping van Productie Binnen ingehuurd. Op de ramen bij de Productieomgeving op de begane grond is warmte werende folie geplaatst. Deze folie moet ook de zon tegenhouden. Verder is een stofonderzoek uitgevoerd naar klachten over stof. Uit het onderzoek blijkt dat er weliswaar sprake is van stof, maar dat de gemeten hoeveelheid stof niet in de buurt van de maximaal toegestane hoeveelheid komt. In het onderzoek is met een ademsimulator bekeken of de stofdeeltjes gevaarlijk zijn. Dit is gelukkig niet het geval.

Begin 2019 zal nog een relatief ingrijpende verbouwing gaan plaatsvinden, waarin de laatste puntjes op de i gezet worden. Dit is een grote operatie die in 2018 uitgebreid is voorbereid en in 2019 zal worden uitgevoerd. Deze verbouwingswerkzaamheden zullen het binnenklimaat (onder andere met koeling) gaan verbeteren.

In 2018 is in het pand van Promen aan de Hoofdweg gestart met een kringloopwinkel. Promen wilde hiermee een ketensamenwerking aangaan, waarin aan medewerkers van Promen een dagbestedingsplek kon worden aangeboden. Helaas is de kringloopwinkel zelf, en dus ook de samenwerking, niet goed van de grond gekomen. In 2019 wordt onderzocht of het idee op een andere manier vorm gegeven kan worden.

Duurzaamheid

Bij alle aanpassingen en investeringen staat duurzaamheid centraal. Zo zijn op het dak van het pand te Gouda, met inzet van een aanzienlijke subsidie, zonnepanelen geplaatst en is er per 1-1-2018 voor alle locaties een nieuw energiecontract afgesloten voor groene energie. Daarnaast is in 2018 een onderzoek gestart naar een gasloze verwarming op de locatie Gouda.

Ook op andere vlakken wil Promen de duurzaamheid verder verhogen. Voorbeelden daarvan zijn: het gebruik van eco-vriendelijke producten in het gehele bedrijf en de in 2018 in gang gezette transitie naar lease van een belangrijk deel van het wagenpark. Daardoor kan op korte termijn afscheid worden genomen van verouderde en vervuilende wagens en kan derhalve de CO₂-afdruk verder worden verlaagd.

In dit kader heeft het bedrijfsonderdeel Groen en Schoon de ISO 14001 norm behaald. Deze norm is erop gericht om de prestaties van de organisatie op duurzaamheid en milieugebied te verbeteren: niet alleen binnen Promen, maar binnen de hele keten.

Lean en wendbaar worden

De transformatie naar een efficiënt en effectief werkontwikkelbedrijf vraagt om een nieuwe werkwijze. Om de veranderingen te kunnen hanteren, de vragen van klanten optimaal te beantwoorden en de klantwaarde continu te verbeteren, is het van groot belang dat medewerkers en afdelingen nauw samenwerken. Het doorvoeren van verbeteringen moet bovendien een vast onderdeel van de bedrijfsvoering zijn. Zo kan de productie beter beheerst worden en de PW-dienstverlening en de ondersteunende

processen geoptimaliseerd worden. Om deze doelen te bereiken heeft Promen de LEAN-methodiek geïntroduceerd. Inmiddels heeft Promen twee Lean Six Sigma Belts (Black en Green) in de organisatie en is één Green Belt in opleiding.

Wat is gerealiseerd in 2018:

ICT outsourcing per 1-1-2018

Per 1-1-2018, het moment dat het oude serverpark moest worden vervangen, heeft outsourcing plaatsgevonden (IAAS; Infrastructure As A Service). Voor Lean werken is digitalisering een belangrijke randvoorwaarde. Dat start bij het duurzaam anders inregelen van de ICT infrastructuur. Door deze outsourcing van het serverpark en technisch systeembeheer konden de kosten worden verlaagd en de kwaliteit en continuïteit worden verhoogd. Promen heeft een kleine ICT-afdeling en was daardoor zeer kwetsbaar.

Europese aanbesteding nieuw e-HRM systeem

De bestaande (losse) pakketten op het gebied van de personeels- en salarisadministratie zijn sterk verouderd en dienden vervangen te worden. In dit kader is in 2018 een Europese aanbesteding opgestart en gegund. Per 1-1-2019 is Promen met een nieuw geïntegreerd e-HRM pakket (SAAS; Software As A Service) gestart. Door deze cloudoplossing konden kosten worden bespaard en kan Promen een belangrijke nieuwe kwaliteitsslag gaan maken. De nieuwe oplossing maakt gebruik van interne (en externe) portals, waardoor de mutatieverwerking en informatievoorziening naar de medewerkers wordt gestroomlijnd en verbeterd. De bestaande scheiding tussen pakketten is komen te vervallen en moderne state-of-the-art rapportagetools zijn beschikbaar. Medewerkers kunnen de eigen gegevens wijzigen en beheren. Ook hebben zij de beschikking over een digitale loonstrook en personeelsdossier. Ongeveer 80% van de medewerkers heeft toegang, en voor hen die niet met de nieuwe digitale middelen kunnen omgaan, worden andere oplossingen gezocht. Om medewerkers vertrouwd te maken met deze nieuwe manier van werken, zijn verschillende trainingsdagen gevolgd. Voor de doelgroepmedewerkers worden ook in 2019 nog trainingssessies georganiseerd, om ook hen bekend en vertrouwd te maken met de digitale omgeving. AFAS zal ook gaan helpen bij het aanvragen van opleidingen: via de digitale portal kunnen bijvoorbeeld opleidingen in het vervolg direct worden aangevraagd.

Deze nieuwe oplossing wordt nog verder uitgebouwd met de koppeling naar nieuwe planningssoftware voor de bedrijven. Hierdoor kunnen de bestaande arbeidsintensieve werkzaamheden op het gebied van planning, werktijden en urenverantwoording sterk worden vereenvoudigd.

Naast de implementatie van AFAS, hebben alle medewerkers toegang gekregen tot Plek: een nieuw communicatieplatform. Via Plek kan informatie eenvoudig met elkaar worden gedeeld. Plek krijgt zo een sociale en verbindende functie in de organisatie. Het is ingericht als een sociaal platform en nodigt uit tot interactie. Ook wordt het veel makkelijker om de juiste informatie op te zoeken: bijvoorbeeld formulieren, regelgeving of verslagen.

Lean in samenwerking

Afzonderlijk opereren kan niet meer. De afdelingsmanagers van de bedrijven en de jobcoaches van het TOB hebben elkaar nodig om de doelen te bereiken. Om de samenwerking binnen Promen te versterken is een traject gestart dat zich puur op deze samenwerking richtte. De samenwerking is naar aanleiding van dit traject al geïntensiveerd en heeft zijn vruchten afgeworpen. Het traject was ook leerzaam, omdat er zo veel meer inzicht kwam in de enorme expertise van de medewerkers in de organisatie. Er is veel bewondering voor de werkleiding. Zij zijn verantwoordelijk voor hun medewerkers, begeleiden hen en ze moeten zorgen dat het werk goed wordt uitgevoerd. In 2019 wordt er een vervolg gegeven aan dit traject. Dit wordt begeleid door eigen Lean Black en Green Belts. Zo worden de verbeterprojecten geborgd en vindt er goede ondersteuning plaats. Uiteindelijk moet Lean een vanzelfsprekende manier van werken worden in de hele Promen-organisatie.

Niet alleen intern maar ook extern blijft geïnvesteerd worden in samenwerking. Immers er wordt gewerkt in ketens en die houden niet op bij de grenzen van de organisatie.

Nieuw pensioenfonds en functiehuis

Het pensioenfonds PWRI, waar zowel de SW-doelgroep als de Sterworkers (stafleden) van Promen zijn ondergebracht, heeft Promen geïnformeerd over het feit dat de groep Sterworkers geen gebruik meer kan maken van dit pensioenfonds. Derhalve is gestart met een zoektocht naar een nieuwe pensioenuitvoerder voor deze groep medewerkers. Zowel de OR, als het bestuur van Promen zijn akkoord gegaan met een overgang van het pensioen naar het ABP.

Omdat het pensioen een belangrijke (individuele) arbeidsvoorwaarde is, heeft Promen de medewerkers die het betreft op de hoogte gehouden, onder andere door middel van het organiseren van plenaire bijeenkomsten. Hierbij waren ook externe deskundigen aanwezig en was er gelegenheid tot het stellen van vragen. Daarnaast is er een klankbordgroep in het leven geroepen van Sterworkers, die de OR en de directie kunnen adviseren over het arbeidsvoorwaardentraject, inclusief de overgang van pensioenfonds. De klankbordgroep heeft positief geadviseerd met betrekking tot de overgang naar het ABP. Voor de medewerkers heeft de overgang van pensioenfonds geen grote consequenties. Wel is Promen vanaf het moment van aansluiting verplicht om voor de Sterworkers de loonontwikkeling van de CAR-UWO te volgen in plaats van de loonontwikkeling van de Sociale Werkvoorziening. Voor de andere arbeidsvoorwaarden van Sterwork is Promen in gesprek met de OR en met de klankbordgroep. Doel van deze gesprekken is om medio 2019 overeenstemming te hebben over het totale arbeidsvoorwaardenpakket voor Sterwork.

Bij deze gedwongen overgang naar het nieuwe pensioenfonds is wel een financiële tegenvaller te verwachten. ABP kent, in tegenstelling tot PWRI, de VPL-regeling voor het af-financieren van de VUT-regeling die in 2006 bestond voor toenmalige deelnemers aan het ABP. VPL staat voor: Wet aanpassing fiscale behandeling VUT/ prepensioen en introductie levensloopregeling. Op 1 januari 2006 is voor veel deelnemers aan ABP de FPU (dit is de oude prepensioenregeling) vervallen. Om dit te compenseren ontstaat recht op voorwaardelijk pensioen, vooropgesteld dat de deelnemer op 31 december

2005 al pensioen opbouwde bij ABP. De werkgever betaalt de VPL-premie. De werknemer betaalt geen VPL-premie.

De VPL-regeling eindigt op 31 december 2022. De premie bedraagt 2,6% van de pensioengrondslag. Sterwork dient, net als alle andere deelnemers aan het ABP, deze VPL-premie te betalen. Dit betekent dat Sterwork betaalt voor een regeling waarop haar medewerkers geen aanspraak kunnen maken. Immers, de medewerkers van Sterwork waren op 31 december 2005 geen deelnemer van het ABP.

De VPL-premie wordt berekend over het pensioengevend salaris en bedraagt circa € 372.000. In overeenstemming met de verslaggevingsregels zijn deze tijdelijke kosten (2019 t/m 2022) in eenmaal ten laste van de exploitatie 2018 gebracht.

Hoofdstuk 2: Arbeidsplaatsen

Aan de hand van de werkladder zijn de medewerkers van Promen over de afdelingen verdeeld. Via Productie Binnen of Groen en Schoon kunnen mensen doorstromen naar Groeps- of individuele detacheringen. In dit hoofdstuk is te lezen hoe de medewerkers van Promen over de afdelingen zijn verdeeld. Ook is te zien in hoeverre zij een trede verder op de werkladder hebben gezet, of een stap terug hebben gedaan. Nieuwe instroom binnen de WSW is er nauwelijks.

In 2018 zijn er – via ProWork- weer nieuwe medewerkers ingestroomd in de organisatie. Over deze instroomgegevens en de bereikte resultaten van ProWork in 2018 wordt in een apart jaarverslag van ProWork gerapporteerd.

Verdeling WSW-medewerkers over afdelingen

In onderstaande tabel is te zien hoe de medewerkers van Promen over de afdelingen zijn verdeeld.

	Productie Binnen	Groen en Schoon	Groepsdeta	Ind. Detach.	Beg. Werk	Staf & Overig
Begroot	25%	25%	23%	13%	9%	6%
2018	26%	24%	23%	13%	9%	5%
2017	26%	25%	22%	13%	8%	6%

Figuur 1 WSW Verdeling over de bedrijfsonderdelen (SE's)

De afgelopen jaren is de verdeling over de afdelingen nagenoeg gelijk gebleven. De verdeling is ook conform de begroting. De WSW-staf werkt voornamelijk als meewerkend voorman- of vrouw bij de bedrijfsonderdelen Productie Binnen, Groepsdetachering en Groen en Schoon. Ook vallen de WSW-medewerkers die bijvoorbeeld in de magazijnen, de Technische dienst, het Bedrijfsrestaurant of de Servicedesks werken in deze groep. De komende jaren stromen veel van deze medewerkers uit door het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd.

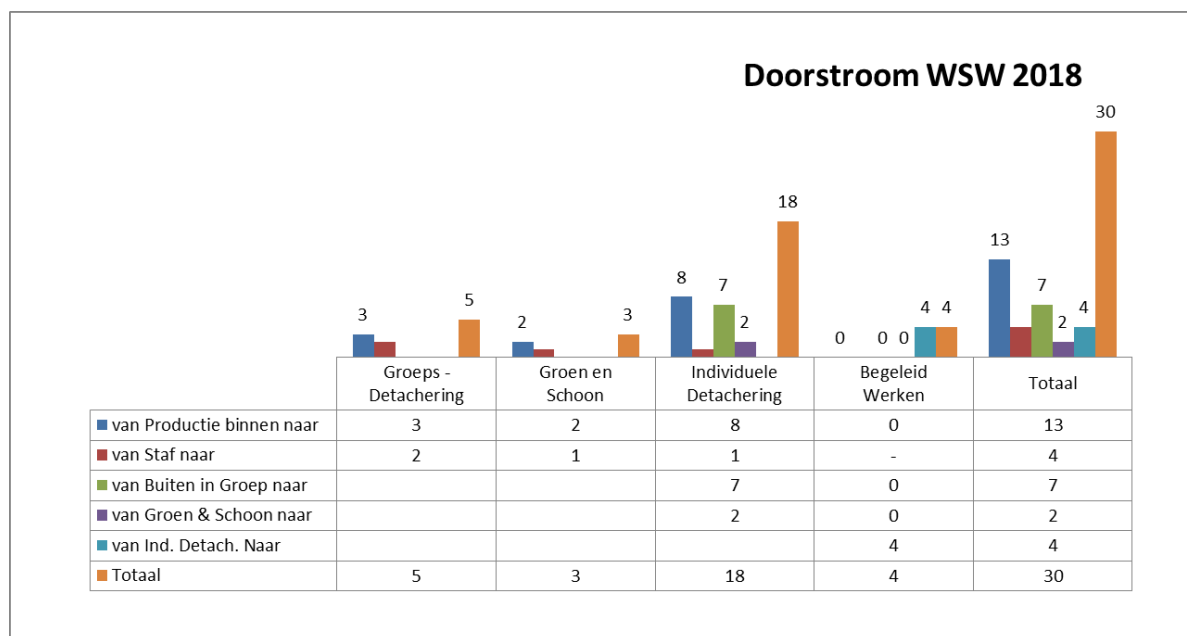
Bedrijfsonderdeel	Aantal medewerkers
Productie Binnen	327
Groen en Schoon	261
Groepsdetachering	269
Talentontwikkelbedrijf Detacheringen	154
Talentontwikkelbedrijf Begeleid Werk	104
Staf / Overige	80
Totaal	1195

Figuur 2 Aantal WSW dienstverbanden

WSW-Doorstroom

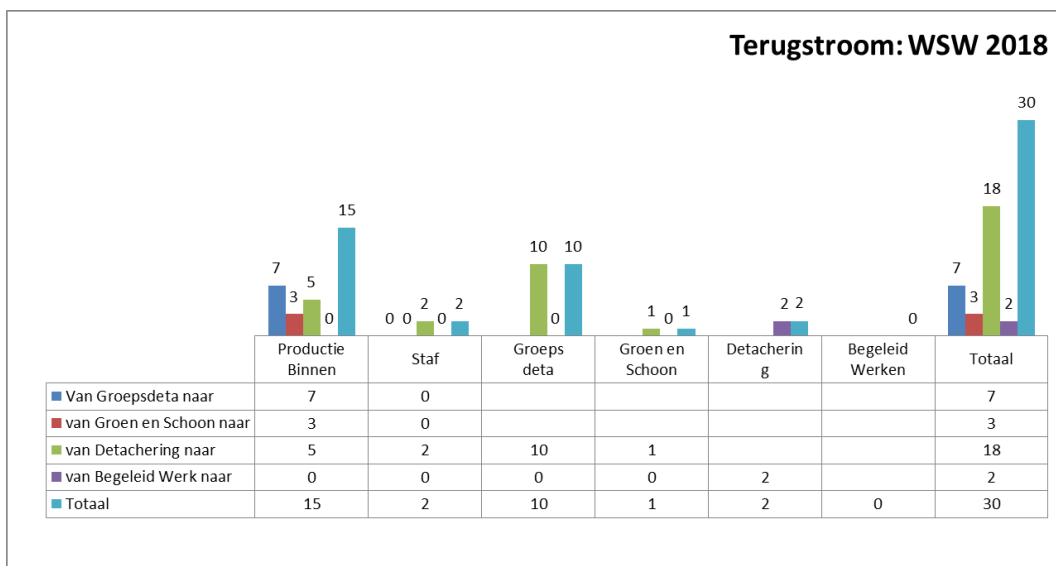
De beweging van medewerkers over de afdelingen is in de onderstaande grafieken te zien. Hieruit is af te leiden hoeveel medewerkers bijvoorbeeld van Productie Binnen naar Groepsdetachering zijn doorgestroomd. In 2018 hebben in totaal 30 medewerkers een positieve stap op de werkladder gezet.

Figuur 3 Doorstroom WSW

In figuur 4 is inzichtelijk gemaakt hoeveel mensen terugstromen, mensen die om verschillende redenen een stap terug op de werkladder hebben moeten zetten. In totaal zijn 30 medewerkers teruggestroomd naar een bedrijfs onderdeel lager op de werkladder.

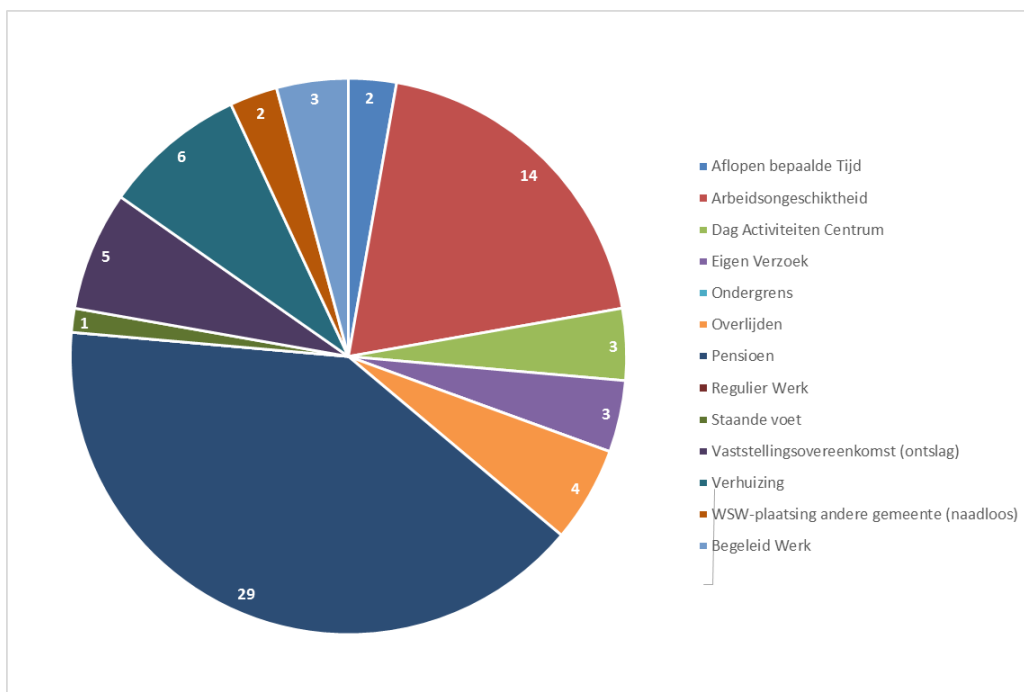
Het aantal medewerkers dat door- en terugstroomt is dus in balans: in 2018 hebben 30 mensen een stap omhoog en 30 mensen op stap omlaag op de werkladder gezet. Promen blijft de ambitie houden om de positieve doorstroom te vergroten, maar deze ambitie is gezien de steeds ouder wordende doelgroep lastig haalbaar.

Figuur 4 Terugstroom WSW

WSW-Uitstroom

Ieder jaar verlaten WSW-medewerkers Promen, bijvoorbeeld omdat zij met pensioen gaan, arbeidsongeschikt worden of verhuizen. In 2018 hebben in totaal 72 medewerkers de organisatie verlaten. In onderstaand diagram is te zien om welke redenen zij zijn uitgestroomd.

Figuur 5 WSW Uitstroomredenen

Niet doelgroep personeel

In de staf en leiding wordt met verschillende rechtsposities gewerkt. Een aantal medewerkers heeft een ambtelijke aanstelling. Een wat grotere groep heeft een arbeidscontract via Sterwork.

De opbouw is als volgt:

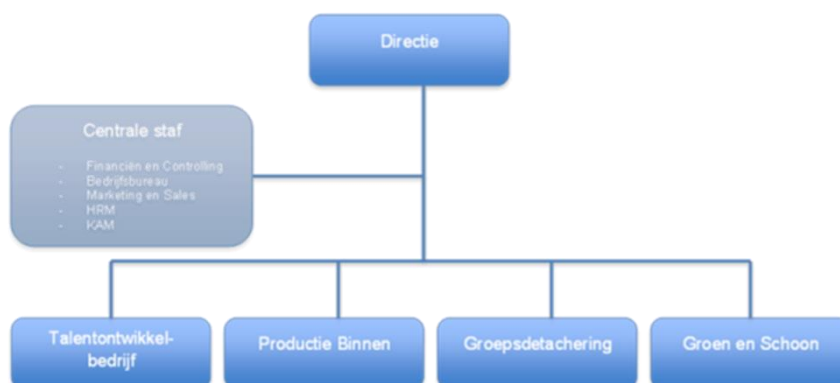
Bedrijfsonderdeel	Niet doelgroep
Centrale Staf	35
Groen en Schoon	26
Groepsdetachering	19
Productie Binnen	15
Talent Ontwikkel Bedrijf	16
Totaal	111

In de groep Staf en Leiding is ook personeel met een WSW-indicatie opgenomen. Deze medewerkers zijn niet bij deze groep geteld.

Hoofdstuk 3: De bedrijven in beeld

Promen is opgebouwd uit vier verschillende bedrijfsonderdelen, met overkoepelend een ondersteunend stafapparaat. In dit hoofdstuk worden per bedrijfsonderdeel de belangrijkste onderwerpen beschreven.

Figuur 6 Organigram

Talentontwikkelbedrijf

Alle individueel gedetacheerden en Begeleid Werkers worden vanuit dit bedrijfsonderdeel geplaatst bij een externe werkgever en worden hierbij begeleid door een jobcoach. Voor het eerst heeft zich een flinke daling voorgedaan in het aantal gedetacheerde medewerkers. Dit aantal is gedaald als gevolg van uitval door toegenomen beperkingen, pensioneringen en minder doorstroom vanuit de andere bedrijfsonderdelen doordat ook hier minder beschikbare kandidaten zijn.

Het aantal Begeleid Werkers is constant gebleven. Ook hier zijn WSW-medewerkers uitgevallen of teruggestroomd, maar is Promen erin geslaagd weer nieuwe Begeleid Werkplekken te realiseren bij werkgevers. Er hebben zich geen grote veranderingen voorgedaan ten aanzien van de vaste kern van opdrachtgevers. Waar mogelijk worden mensen uit de Participatiedoelgroep geplaatst op open gevallen werkplekken bij de opdrachtgevers.

Doordat de WSW-doelgroep steeds ouder wordt, is het van groot belang om het functioneren van de medewerkers goed te blijven volgen. Tijdens de jaarlijkse functioneringsgesprekken wordt dit goed besproken en wordt nagegaan of ook nog steeds in de behoefte van de inlener/werkgever wordt voorzien.

Groepsdetachering

Het jaar 2018 was een druk jaar voor Groepsdetachering: de economie trekt aan en de opdrachtgevers vroegen meer medewerkers dan voorheen. Het is jammer dat er steeds vaker 'nee' verkocht moet worden, onder andere omdat ook Promen niet over de gevraagde medewerkers kan beschikken.

De belangrijkste ontwikkeling binnen dit bedrijfs onderdeel is de uitbreiding van de cateringtak van Promen. Al eerder is ervaring opgedaan in de catering in het Huis van de Stad van de gemeente Gouda. Sinds 2017 is de gemeente Capelle a/d IJssel aan het portfolio toegevoegd. Sinds februari 2018 verzorgt Promen ook de catering voor de gemeente Waddinxveen. Promen heeft besloten om een ervaren Rayonmanager Catering aan te trekken, om zo de kwaliteit in de cateringtak te kunnen waarborgen en de vakkennis op peil te houden. De catering biedt ontwikkelmogelijkheden voor alle doelgroepen van Promen, omdat er onder begeleiding van ervaren leermeesters werkervaring opgedaan kan worden.

In september is Promen gestart in het nieuwe en moderne distributiecentrum van Mediq in Bleiswijk. Het grootste gedeelte van de werkzaamheden is aangepast aan de doelgroep en kan zittend uitgevoerd worden. Op dit moment zijn daar circa 35 medewerkers werkzaam.

Verder heeft Promen in samenwerking met de engineeringafdeling van Johnson een Lean productie lijn opgezet. De bedoeling is dat de productielijn in februari/maart 2019 start met circa 25 medewerkers. In deze productielijn kunnen de medewerkers hun werkzaamheden zittend uitvoeren. Om de productiviteit te kunnen waarborgen zijn in de lijn enkele robots geplaatst, wat laat zien dat mens en robot goed kunnen samenwerken.

Groen en Schoon

Groen en Schoon heeft een goed jaar gedraaid. De gebruikelijke dip in de winter in het Groen is uitgebleven, omdat er voor vervangende werkzaamheden is gezorgd: het winterwerk in de gemeente Capelle aan de IJssel en Krimpenerwaard. Ook heeft het bedrijfsonderdeel Groen minder kosten hoeven maken vanwege de uitzonderlijk warme en droge zomer. Ook dit jaar is in de zomerperiode een deel van de werkzaamheden uitgevoerd met vakantiekrachten die door Promen zelf in dienst zijn genomen.

Aan het begin van het jaar is een inschatting gemaakt van het aantal WSW- en PW-medewerkers dat in 2018 bij Groen en Schoon zou werken. Het aantal WSW-medewerkers is sneller afgenomen dan begroot. Ook de instroom van het aantal PW-medewerkers is achtergebleven bij de verwachting. Het aangenomen werk is echter wel allemaal uitgevoerd.

Nieuw in 2018 was de start van het groenonderhoud voor de gemeente Gouda en het dagelijks onderhoud van de speelplaatsen in Gouda. Daarnaast is Promen begonnen om de Nieuw Beschut- doelgroep in dit bedrijfsonderdeel in te zetten. Om dit mogelijk te maken is Promen de samenwerking aangegaan met de Groen Alliantie Midden Holland en Staatsbosbeheer.

Verder is Groen en Schoon in 2018 opnieuw voor ISO 9001 en VCA** gecertificeerd en heeft Groen en Schoon ook de ISO 14001 (milieu management systeem) behaald. Om de kwaliteit van het personeel te waarborgen wordt er geïnvesteerd in opleidingen. Zo heeft er een groot aantal medewerkers deelgenomen aan de VCA-cursus en diverse vakgerichte cursussen.

Ook duurzaamheid is een belangrijk aandachtspunt voor dit bedrijfsonderdeel. Groen en Schoon heeft nu 3 elektrische voertuigen, op de locatie aan de Provincialeweg in Gouda zijn enkele laadpalen geplaatst. Ook is het mogelijk om afvalstromen goed te scheiden op de Provincialeweg in Gouda, dit gebeurt ook al op kleinschalig niveau bij de klant.

Productie Binnen

Dit jaar zijn relatief veel nieuwe medewerkers bij Productie Binnen gestart. Deze stijging van nieuwe medewerkers op de afdelingen werd veroorzaakt door de instroom van de nieuwe doelgroep. Zo zijn alle studenten van School@Work (ProWork) met hun leertraject op één van de afdelingen gestart. Ook is het overgrote deel dat via een PW-module bij Promen aan de slag ging bij Productie Binnen gestart. Voor deze groep werd een goed beeld gevormd in de eerste diagnose periode en vervolgens hebben medewerkers de eerste belangrijke stap naar arbeidsparticipatie gezet. Waarna medewerkers door kunnen stromen naar andere bedrijfsonderdelen.

Deze grote groep mensen vraagt om sterk gevarieerde werkplekaanpassingen en kent een hoge mate van begeleidingsbehoefte. Voor de andere bedrijfsonderdelen verzorgt Productie Binnen tientallen re-integratie plaatsen. Regelmatig is er ook sprake van permanente terugstroom vanuit de andere bedrijfsonderdelen door de verslechterde arbeidsprestatie van medewerkers. Om op ieder moment voor elke medewerker passend en voldoende aangepast werk te verzorgen is een bijzondere uitdaging voor Productie Binnen. Soms is hierdoor stilstand niet te voorkomen.

Door het wegvallen van de omzet van twee grote klanten, is aan het begin van het jaar werk gemaakt van het acquireren van nieuwe duurzame opdrachten. Deze actie heeft goede resultaten opgeleverd. De lijn die is ingezet naar het verder stabiliseren van de productie flow, wierp het tweede deel van het jaar duidelijk zijn vruchten af. Het gaat dan om klanten die het hele jaar door in werk voorzien en ontwikkelingsmogelijkheden bieden.

De afdeling waar onder FSSC-normering voedsel ingepakt wordt, is dit jaar uitgebreid met een prikkelarme afdeling. Op deze manier sluit het werk beter aan bij mensen die weinig prikkels kunnen verdragen en sluit dus aan bij de missie om passend werk voor iedereen aan te kunnen bieden.

Ook dit jaar is het weer gelukt om medewerkers door te laten ontwikkelen naar een positie buiten dit bedrijfsonderdeel. Naast deze ontwikkeling geldt voor veel medewerkers dat het een prestatie is om stabiel te blijven en verminderde arbeidscapaciteit te voorkomen door steeds te ondersteunen op verschillende leefgebieden en aanpassingen van werkplek of begeleiding.

Hoofdstuk 4: HRM en arbeidsomstandigheden

Ontwikkelen en opleiden van medewerkers neemt in toenemende mate een belangrijke plaats in binnen de organisatie. Daarom is ervoor gekozen om opleidingen een meer centrale rol in de organisatie te geven en het beheer, de coördinatie en de uitvoering van opleidingen in 2018 centraal onder te brengen bij HRM. Onder andere door deze nieuwe inrichting zijn de opleidingstrajecten efficiënter en daarmee goedkoper verlopen. Daarnaast heeft HRM zich in 2018 gebogen over de problematiek rondom de pensioenvoorziening voor de groep Sterworkers en de bijbehorende arbeidsvoorwaarden en de overgang van het oude HRM-systeem naar AFAS.

Opleidingen

Staf en leiding

Voor leidinggevenden zijn er in 2018 diverse workshops georganiseerd. Te denken valt aan workshops hoe om te gaan en leiding te geven aan medewerkers met een verstandelijke beperking, met autisme en met doven en slechthorenden. Daarnaast zijn er diverse individuele opleidingstrajecten gevolgd door leidinggevenden.

Door de komst van nieuwe doelgroepen (studenten en stagiaires) en het aanbod aan vakinhoudelijke trajecten voor PW-medewerkers en WSW-medewerkers zijn goed opgeleide praktijkbegeleiders en leermeesters essentieel. Hiervoor hebben afdelingsmanagers en voorlieden de SBB-cursus praktijkbegeleiding gevolgd. Tevens zijn er instructie- en opfris workshops voor leidinggevenden en jobcoaches georganiseerd voor het gebruik van het vernieuwde Werkstap. In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de gevolgde opleidingen en de aantallen deelnemers.

Opleiding	Aantal
Omgaan met een lichtelijk verstandelijke beperking	13
Omgaan met autisme	15
Omgaan met doven en slechthorenden	20
Praktijkopleider SBB	14
Werkstap workshops	44
Onderhandelingsvaardigheid	8
AVG	9
LEAN Six Sigma Green en Black Belt	3
Projectmanagement	1
HRD Leren en ontwikkelen	1
Basicursus RAW + uitvoeren RAW	1
Jobcoach opleiding	4
Masterclass stadsnatuur	1
HBO Inkoop en contractmanagement	1

Doelgroep

Voor de WSW-doelgroep en Nieuw Beschut is behoud van kwaliteit belangrijk en moet gestreefd worden naar optimale benutting van arbeidsvermogen. Dit betekent dat deze doelgroepen ontwikkeld worden op werknemersvaardigheden, vakvaardigheden en leefgebieden. Dit gebeurt zoveel mogelijk 'on the job' met leskaarten en werkopdrachten uit Werkstap.

In onderstaande tabel is te zien welke cursussen door WSW-medewerkers zijn gevolgd.

Cursus	Aantal
E-learning: diverse modules m.n. Taal- en Computervaardigheden	159
Weerbaarheidstraining	24
Taalmaatjes	14
Agressie beheersing	1
Bosmaaien	10
Kettingzaag (opfris), kleine bomen en struiken	17
Wet Natuurbescherming 1	16
Flora en fauna 3	1
Gastvrij schoonmaken	12
Glasbewassing	10
Aansturende medewerker	10
Veiligheidstrainingen (o.a. vorkheftruck, elektrische palletwagen, orderpicktruck en stapelaar)	28
SVH leermeester	1
Sociale hygiëne	1
Rijopleiding B achter E	1
VCA	212
VCA plus	5
BHV	6
BHV herhaling	72
HACCP	15

Dit cursusaanbod staat uiteraard ook open voor de brede participatiedoelgroep die via trajecten bij Promen in huis zijn. Aan deze zijn daarnaast ook Arbeidsfit-trainingen en groepsgewijze sollicitatiebegeleiding aangeboden.

Het afgelopen jaar is Werkstap uitgebreid met nieuwe modules specifiek voor het Talentontwikkelbedrijf. Naast werknemersvaardigheden zijn inmiddels ook voor de vakgebieden logistiek, horeca, groen en schoon vakgerichte leerlijnen op MBO niveau 1 in Werkstap gehangen

Naast opleidingen en trainingen voor de eigen organisatie, heeft Promen ook voor derden een aantal trainingen georganiseerd. Zo zijn er dit jaar een groot aantal VCA-trainingen ingekocht, waarbij het slagingspercentage hoog was.

E-learning

Medewerkers kunnen met begeleiding, op hun eigen tempo en niveau, aan de slag met de e-learningmodules. Er wordt een groot aantal digitale lesprogramma's aangeboden

specifiek gericht op lager opgeleide volwassenen (tot niveau MBO 1). De portal heeft programma's voor het aanleren van algemene vaardigheden zoals taal, rekenen of werken met de computer. Daarnaast zijn er nog diverse andere modules, bijvoorbeeld solliciteren, omgaan met geld en een gezonde levensstijl. In totaal hebben 159 SW- en PW-medewerkers een module gevolgd.

Taal

Een goede taalvaardigheid is essentieel om te functioneren in de maatschappij en op het werk en zal doorstromen van medewerkers bevorderen. Daarom is Promen gestart met het Taalmaatjes-project, dat ervoor zorgt dat collega's op de werkvloer elkaar helpen met het spreken van de Nederlandse taal. Op 3 december 2018 is de eerste training gestart. Promen maakt hierbij gebruik van het lespakket dat wordt aangeboden door de Stichting Lezen en Schrijven. Ongeveer 12 medewerkers op de werkvloer van Promen worden in korte tijd klaargestoomd om collega's die moeite hebben met het Nederlands – de maatjes - wegwijs te maken in deze taal. Dat doen zij door ook tijdens het werk actief met de taal aan de slag te gaan. Zo wordt dus niet in het klaslokaal geleerd, maar ook gewoon tijdens het dagelijkse werk. Door de enthousiaste reacties op de werkvloer, wordt in de loop van 2019 gestart met een tweede groep Taalmaatjes.

In dit project werkt Promen samen met de Taalhuizen, Bibliotheken en de Stichting Lezen en Schrijven. Daarnaast zijn de zogenaamde Taalklassen gestart; ook hier wordt gewerkt aan het verbeteren van de mondelinge taalvaardigheid.

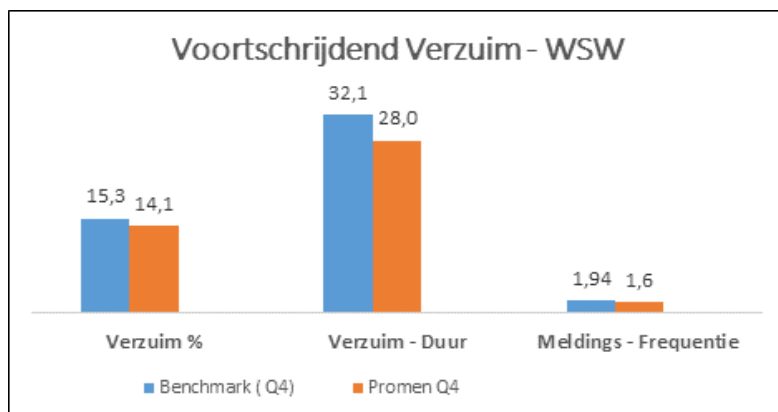
Duurzame inzetbaarheid

De groep ouder wordende medewerkers bij Promen wordt steeds groter, waardoor het thema duurzame inzetbaarheid een steeds belangrijker onderdeel wordt. Want hoe kan Promen deze steeds ouder wordende- en vaak fysiek minder sterk wordende – medewerkers aan passend werk blijven helpen? En hoe zorg je ervoor dat zij inzetbaar blijven? Gezond leven en hiervoor faciliteiten bieden en werkplekaanpassingen (bijvoorbeeld acquireren op zittend werk) kunnen ervoor zorgen dat deze groep ook in de toekomst aan Promen verbonden kan blijven.

Ook sturen op het ziekteverzuim is één van de maatregelen om met duurzame inzetbaarheid aan de slag te gaan. Door goede verzuimbegeleiding kan een tijdige en kwalitatief betere terugkeer op de werkplek verzorgd worden. Ook functioneringsgesprekken kunnen bijdragen aan een betere inzetbaarheid, omdat dit het moment is dat gesproken wordt over wat er goed gaat, wat niet en wat iemand wil bereiken.

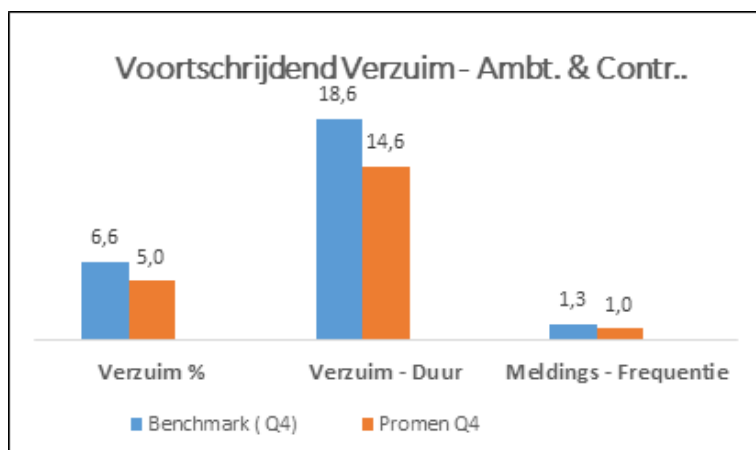
Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim bij Promen voor de WSW-doelgroep is in 2018 gemiddeld 14,1%. Ten opzichte van de benchmark, waarin de gemiddelde cijfers uit de SW-branche zijn bepaald, scoort Promen goed. Ook op de verzuimduur en de meldingsfrequentie laat Promen lagere cijfers dan gemiddeld zien.

Figuur 7 Verzuim WSW

Het verzuimpercentage van de niet-doelgroepmedewerkers ligt bij Promen ruim 1,5% onder het landelijke gemiddelde. In totaal was het gemiddeld verzuimpercentage voor deze groep 5%. Ook voor deze groep geldt dat Promen goed scoort ten opzichte van het landelijk gemiddelde.

Figuur 8 Verzuim niet doelgroep

Transitievergoedingen

De instroom in de WIA vanuit Promen is de afgelopen jaren fors gestegen. Dat geldt in het bijzonder voor Productie Binnen. Als medewerkers het arbeidsniveau bij dit bedrijfsonderdeel niet meer aankunnen, stromen zij uit naar de WIA. Promen ondersteunt medewerkers in het proces om afscheid te nemen van Promen en werk in het algemeen. De sociaal maatschappelijk ondersteuner speelt hierin een belangrijke rol.

De onduidelijkheid over de wetgeving rondom transitievergoedingen na 104 weken arbeidsongeschiktheid heeft er toe geleid dat Promen meerdere slapende dienstverbanden heeft. Een slapend dienstverband houdt in dat de medewerker niet meer bij Promen werkt, maar op het moment dat hij of zij weer arbeidsgeschikt is weer in dienst kan komen en kan deelnemen aan het arbeidsproces.

Inmiddels heeft de wetgever bepaald dat betaalde transitievergoedingen na arbeidsongeschiktheid per april 2020 worden gecompenseerd door het UWV. Daarbij dient aan een uitgebreide lijst criteria te worden voldaan. Promen is één en ander op dit moment aan het voorbereiden.

Verlof

Het verlofsaldo is in 2018 verlaagd met 15%. In 2018 zijn dus goede stappen genomen in de afbouw van de verlofstuwmeren. Verdere aandacht van de afbouw van verlofuren is ook in de toekomst noodzakelijk. Er zal voornamelijk worden gekeken naar de aanpassing van de wijze waarop de verlofstanden worden geregistreerd (namelijk in AFAS) en het planmatig inplannen van verlof en dan met name het ADV/ compensatie verlof. In 2019 heeft de medewerker nog de gelegenheid om tot 1 juli zijn ADV/ compensatieverlof te genieten. Vanaf 2020 zal het ADV/compensatieverlof vervallen.

Verlofstanden ultimo jaar (in uren)

Regeling	2018	2017	2016
WSW	93.587	110.977	137.592
WIW	3.882	3.240	3.287
Niet-doelgroep	13.245	15.710	17.324
Totaal	110.714	129.927	158.203

Afname Wsw 16%

Afname totaal 15%

Functioneringsgesprekken

In 2018 is er met meer dan de helft van de medewerkers een functioneringsgesprek gehouden. In 2019 wordt er nog meer gestuurd op de ontwikkeling van medewerkers en wordt ernaar gestreefd dat alle medewerkers aan het eind van het jaar een functioneringsgesprek hebben gehad.

Nieuw functiehuis

Promen ziet het moderniseren van het functiehuis als een belangrijke stap voorwaarts. Een stap die momenteel nog wordt gemist. Weliswaar geeft een gemoderniseerd functiehuis op termijn een beperkte extra financiële last, maar deze is onmisbaar om de kwaliteit te verhogen (met de positieve effecten op efficiency en effectiviteit) en om aantrekkelijk te blijven op de arbeidsmarkt. Door de update van het functiehuis te koppelen aan de invoering van performance management kan de doorontwikkeling van Promen geborgd worden.

Promen is momenteel de functiebeschrijvingen van leidinggevenden en staf aan het updaten. Hiervoor worden interviews met functiehouders uitgevoerd om zodoende de kern van deze functies vast te leggen. Daarnaast zijn onderwerpen geïdentificeerd waar het bedrijf verder kan optimaliseren. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de (eind)verantwoordelijkheden voor de ontwikkeling van doelgroep medewerkers om verder te professionaliseren tot een effectief re-integratiebedrijf. In een volgende stap worden de functies uit het functiehuis financieel gewaardeerd. Dit leidt tot een

gemoderniseerd loongebouw. In deze fase wordt ook een keuze gemaakt voor de te gebruiken functiewaarderingssystematiek.

Sociaal maatschappelijke ondersteuning

In 2018 zijn er 169 verzoeken om ondersteuning gedaan. De aantallen per kwartaal blijven gelijkmatig, afgezet tegen de afgelopen 2 jaren. Ook op inhoud zijn er geen grote veranderingen. 30% van de vragen zijn van medewerkers die al eerder een vraag om ondersteuning hebben gedaan.

Er worden veel financiële casussen voorgelegd. De financiële problematiek is niet altijd de kern van de zaak: vaak blijkt de casus uit meerdere problemen te bestaan, maar de financiële zorgen leiden ertoe dat er hulp wordt ingeschakeld. De maatschappij vraagt veel van de medewerkers van Promen. Een deel van de medewerkers kan de snelheid van de veranderende omgeving (bijvoorbeeld digitalisering of het verkeer) niet bijbenen, met alle gevolgen van dien. Een positieve ontwikkeling is dat Promen een aanbod biedt van weerbaarheids- en kennistrainingen. Promen hoopt deze trainingen in samenwerking met Stichting MEE ook in de toekomst te kunnen blijven aanbieden.

Sociale veiligheid

Na in 2017 een beduidend kleiner aantal meldingen te hebben ontvangen, is het aantal meldingen in 2018 toegenomen. Het aantal meldingen over leidinggevendenden slaan vaak terug op houding en gedrag in communicatie met medewerkers. Het grootste deel van de meldingen komt van de bedrijfsonderdelen Productie Binnen en Groepsdetachering. De aard van de ingediende meldingen zijn bedrijfsbreed en zijn niet erg afwijkend ten opzichte van vorig jaar.

Ook dit jaar zijn meldingen met betrekking tot pesten, intimidatie, roddelen of bedreiging het meest geregistreerd. Deze meldingen zijn vaak na een goed gesprek naar tevredenheid afgehandeld. In onderstaande tabel is weergegeven hoeveel meldingen er per onderwerp zijn gedaan.

Periode	2018
Seksuele intimidatie	10
Intimidatie, pesten, agressie en geweld	41
Discriminatie	2
Totaal	53

Voor wat betreft de ernst van de meldingen zit er onderling veel verschil. De vertrouwenspersonen behandelen de meldingen allemaal met zorg en aandacht. Het is belangrijk als organisatie alert te blijven op de bekendheid van de vertrouwenspersonen en de mogelijkheden die de regeling ongewenst gedrag biedt. Daarom zijn in 2018 medewerkers geïnformeerd over de bereikbaarheid van de vertrouwenspersonen via o.a. het personeelsblad, posters op de afdelingen en de interne nieuwsbrief. Bij wisseling van de vertrouwenspersonen werd dit extra onder de aandacht gebracht.

Klachtencommissie ongewenst gedrag

De externe klachtencommissie ongewenst gedrag heeft in 2018 geen klachten ontvangen.

Andersoortige meldingen

In 2018 is 20 keer een beroep gedaan op de vertrouwenspersonen waarbij het niet bleek te gaan om ongewenst gedrag. Melders zijn intern verwezen naar de juiste functionaris.

Arbeidsomstandigheden

RI & E

Promen heeft een actuele RI & E die in 2019 zal worden vernieuwd. Hier op volgend zal een actueel plan van aanpak worden opgesteld.

Bedrijfshulpverlening (BHV)

Uit het oogpunt van veiligheid voor de medewerkers is in 2018 de BHV-organisatie geanalyseerd. De BHV- en ontruimingsplannen zijn geactualiseerd en Promen voldoet aan de wettelijke eisen. Promen beschikt over 78 BHV-ers, verdeeld over de verschillende bedrijfsonderdelen.

Bedrijfsongevallen

De bedrijfsongevallen laten in 2018 dezelfde tendensen zien als voorgaande jaren. Vaak zijn het ongelukken die in relatie staan tot de fysieke beperking van de medewerker. Hierdoor struikelen en vallen zij sneller. In 2019 worden meer toolboxen ingezet om medewerkers bewust te maken van de eigen veiligheid en zo ongevallen te voorkomen.

Keuringen

Promen voert over alle bedrijfsonderdelen onderhoud, keuringen en inspecties uit aan machines, gereedschappen en installaties. Promen voldoet hiermee aan de wettelijke bepalingen. Op beide locaties zijn de E&W installaties volgens de NEN normen gekeurd. Tevens voldoet Promen aan alle eisen voor wat betreft logistieke transportmiddelen en stellingen.

Hoofdstuk 5: de OR, werken aan verbinding

Wij, de ondernemingsraad van Promen hebben een belangrijke en boeiende taak te vervullen. Na de verkiezingen in 2017 zijn wij aan de slag gegaan. Met een gezonde dosis nieuwsgierigheid naar de ontwikkelingen in, en het reilen en zeilen van onze organisatie hebben wij inmiddels onze plek als medezeggenschappers gevonden. Ons doel is om met medezeggenschap vanuit verbinding tot samenspraak te komen.

Door ons op te stellen als netwerkende OR maken wij de verbinding met onze collega's, onze achterban, vanuit diverse lagen uit de organisatie. We nodigen onze collega's van staf en leiding uit bij ons aan tafel. We horen graag van hen wat hun ambities en ideeën zijn, welke kansen maar ook knelpunten zij zien. Voor 2019 hebben wij het plan opgevat aan te sluiten bij de werkoverleggen op de afdelingen. Met het op gang brengen van het gesprek met onze collega's van de werkvloer, krijgen wij inzicht in wat er speelt in de organisatie. Meedenken en invloed hebben op organisatieontwikkelingen moet vanzelfsprekend zijn en onderdeel zijn van de bedrijfscultuur.

Onze buitenomgeving

Promen is een Gemeenschappelijke Regeling van zeven gemeenten. Deze gemeenten zijn verantwoordelijk voor zowel de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening als de Participatiewet. Het is belangrijk dat deze gemeenten het eens zijn over de koers van onze organisatie. Meer en meer lijken de rollen en taken van zowel Promen als de gemeenten duidelijk te worden. Onze deelnemende gemeenten rekenen het tot hun taak om waar mogelijk opdrachtgever te zijn voor Promen voor het leveren van diensten aan hun inwoners. Het gaat goed met onze organisatie. Commercieel wordt er goed gewerkt. Promen denkt creatief met de gemeenten mee om oplossingen aan hen aan te kunnen bieden. Onze diensten worden graag afgenomen. Onze organisatie heeft zich hierdoor ontwikkeld tot een professionele partner.

Na de gemeenteraadsverkiezingen is medio juli 2018 een nieuw Algemeen Bestuur Promen gevormd. Ook met hen zoeken wij de verbinding. In 2019 zullen wij een kennismaking agenderen met het bestuur van Promen.

Belangrijk thema's

In samenwerking met de heer Rossel en mevrouw Van den Nieuwendijk (HR-manager) hebben we in de overlegvergadering constructief overlegd over een aantal belangrijke thema's:

- In 2018 zijn we een samenwerking aangegaan met een nieuwe arbodienst. Het doel is het ziekteverzuimbeleid positief te beïnvloeden. Onlangs hebben we geëvalueerd, waarbij wij vooral zien dat een nieuwe aanpak tijd nodig heeft.
- Voor een groep medewerkers is een overstap gemaakt naar een ander pensioenfonds. Dit bleek onvermijdelijk. De samenspraak tussen alle partijen, ook met de belanghebbende collega's is goed verlopen.

- De Algemene Verordening Gegevensbescherming deed zijn intrede. Wij hebben meegekeken met het beleid en hier en daar een advies gegeven. Met evaluaties houden we de toepassing van het beleid scherp.
- Voor 2019 ligt er de wens om de arbeidsvoorwaarden te moderniseren, in samenhang met het functiehuis en loongebouw. Voor de behandeling van dit onderwerp hebben wij ervoor gekozen om samen op te trekken met de directeur en HR-manager met een gezamenlijke adviseur.

Onze eigen speerpunten voor 2019 zijn: duurzaam personeelsbeleid (leeftijdsbewust personeelsbeleid), arbobeleid, contact en communicatie met de achterban.

Paragrafen

Hoofdstuk 6: Financiën

In deel 2 van het jaarverslag, de jaarrekening, worden de financiële resultaten van Promen verantwoord en toegelicht. Onderstaand worden de belangrijkste financiële resultaten van Promen toegelicht.

In het ondernemingsplan 2018 was een jaarresultaat begroot van nul. Het gerealiseerde resultaat 2018 bedraagt € 110k positief.

De afwijkingen ten opzichte van het ondernemingsplan (OP2018) en vorig jaar zijn:

Programma Wsw s = structureel; i = incidenteel		t.o.v. OP2018		t.o.v. 2017	
Baten	De Bijdragen Wsw arbeidsplaatsen zijn € 59k lager dan begroot door het licht lagere (3,2 SE) aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen. De bijdragen zijn € 594k hoger dan vorig jaar door invoering van een integrale kostprijs Wsw waarbij de gemeentelijke bijdrage is opgenomen onder de bijdragen Wsw arbeidsplaatsen.	-59k	i	594k	s
	De Opbrengsten Beschut Werk zijn niet meer van toepassing in 2018 doordat alle PW activiteiten zijn ondergebracht bij Prowork B.V.	0k	s	-218k	s
	De Omzet Individuele detachering Wsw is € 24k lager dan begroot door een licht lagere opbrengst per medewerker dan begroot.	-24k	i	-2k	i
	De Omzet Groepsdetachering Wsw is € 146k hoger dan begroot door hogere catering opbrengsten en uitbreiding van het werk bij diverse opdrachtgevers.	146k	i	-156k	i
	De Omzet Groen & Schoon Wsw is € 559k hoger dan begroot door een aantal incidentele opdrachten, het goede zomerweer en betere prijsafspraken.	559k	i	177k	i
	De Omzet Productie Binnen Wsw is € 112k lager dan begroot door het beperkte aantal opdrachten begin 2018.	-112k	i	-328k	i
Lasten	De Overige opbrengsten (omzet trainingen) zijn € 42k hoger dan begroot en € 21k hoger dan vorig jaar door verschuiving van deze opbrengstenpost van de overige regelingen naar het programma Wsw.	42k	i	21k	i
	De Kosten Wsw personeel zijn € 212k lager dan begroot door het lagere aantal medewerkers en de lagere loonkosten per medewerker. De kosten zijn € 1.062k lager dan vorig jaar door de uitstroom van Wsw medewerkers.	-212k	i	-1.062k	s
	De Kosten Begeleid werken zijn € 25k hoger dan begroot door de hogere loonkostensubsidie per SE dan begroot.	25k	i	0k	i

	De Kosten Beschut Werk zijn niet meer van toepassing in 2018 doordat alle PW activiteiten zijn ondergebracht bij Prowork B.V.	0k	s	-178k	s
	De Kosten niet-doelgroep personeel zijn € 91k hoger dan begroot door de vorming van de voorziening VPL premie Sterwork. Hier tegenover staan de lagere kosten (door hogere toerekeningen van kosten aan Prowork B.V.) vanwege de hogere aantallen activiteiten voor Prowork op het vlak van Pw-trajecten en Pw-banen.	91k	i	-217k	i
	De Overige bedrijfskosten zijn € 478k hoger dan begroot en € 216k hoger dan vorig jaar. Met name door de éénmalige kosten met betrekking tot de invoering van het nieuwe HRM systeem (AFAS) en de hogere advieskosten t.a.v. Europese aanbestedingen, arbeidsvoorwaarden en juridisch advies.	478k	i	216k	i
	De Incidentele baten en lasten zijn per saldo €78k hoger dan begroot en € 76 hoger dan vorig jaar door de hogere kosten van transitievergoedingen met betrekking tot de slapende dienstverbanden Wsw.	78k	i	76k	i
	De Financiële baten en lasten zijn per saldo € 5k hoger dan begroot en € 10k lager dan vorig jaar.	5k	i	-10k	i
	De Mutaties reserves is/zijn € 13k hoger dan begroot en € 9k hoger dan vorig jaar.	13k	i	9k	i
	Totaal resultaat Wsw	110k		1.251k	

Programma Overige Regelingen s = structureel; i = incidenteel		t.o.v. OP2018		t.o.v. 2017	
Baten	De Omzet door Pw dienstverlening is niet meer van toepassing in 2018 doordat alle PW activiteiten zijn ondergebracht bij Prowork B.V.	0k	s	-1.043k	s
	De Omzet door Pw medewerkers is niet meer van toepassing in 2018 doordat alle PW activiteiten zijn ondergebracht bij Prowork B.V.	0k	s	-715k	s
	De Vergoeding loonkosten zijn € 157k lager dan begroot door en € 106k lager dan vorig jaar, met name door de afname van het aantal verloonde Wiw medewerkers.	-157k	s	-106k	s
	De Overige opbrengsten zijn € 35k hoger dan begroot doordat de overige opbrengsten vanwege de beperkte omvang niet afzonderlijk waren opgenomen in de begroting.	35k	i	3k	i
Lasten	De Kosten Wiw personeel zijn € 140k lager dan begroot en € 45k lager dan vorig jaar, met name door de afname van het aantal verloonde Wiw medewerkers.	-140k	s	-45k	s
	De kosten Prowork personeel zijn niet meer van toepassing in 2018 doordat alle PW activiteiten zijn ondergebracht bij Prowork B.V.	0k	s	-362k	s

De Kosten niet-doelgroep personeel zijn € 18k hoger dan begroot en € 1.264k lager dan vorig jaar. Deze kosten zijn voor het merendeel niet meer van toepassing in 2018 voor de overige regelingen doordat alle PW activiteiten zijn ondergebracht bij Prowork B.V.	18k	i	-1.264k	s
De overige bedrijfskosten zijn niet meer van toepassing in 2018 voor de overige regelingen doordat alle PW activiteiten zijn ondergebracht bij Prowork B.V.	0k	s	-216k	s
Totaal resultaat Overige regelingen	0k		26k	

Resultaat Promen	t.o.v. OP2018	t.o.v. 2017
Totaal resultaat Wsw	110k	1.251k
Totaal resultaat Overige regelingen	0k	26k
De Gemeentelijke bijdragen is niet meer van toepassing in 2018 door invoering van een integrale kostprijs Wsw waarbij de gemeentelijke bijdrage is opgenomen onder de bijdragen Wsw arbeidsplaatsen.	0k	-1.480k
Totaal resultaat Promen	110k	-203k

Onderstaand is een totaaloverzicht van de jaarcijfers Promen opgenomen:

Resultaten 2018 bedragen x €1000	Realisatie 2018	OP 2018	Realisatie 2017	Verschil OP 2018	Verschil vorig jaar
<i>Programma Wsw</i>					
Bijdragen Wsw arbeidsplaatsen	28.072	28.131	27.478	-59	594
Opbrengst Beschut Werk	0	0	218	0	-218
Omzet Individuele detachering Wsw	2.028	2.052	2.030	-24	-2
Omzet Groepsdetachering Wsw	2.951	2.805	3.107	146	-156
Omzet Groen & Schoon Wsw	4.077	3.518	3.900	559	177
Omzet Productie Binnen Wsw	925	1.037	1.253	-112	-328
Overige opbrengsten	42	0	21	42	21
Totaal omzet Wsw	10.023	9.412	10.312	611	-289
Kosten Wsw personeel	28.482	28.694	29.544	-212	-1.062
Kosten Begeleid werken	1.173	1.148	1.173	25	0
Kosten Beschut Werk perwoneel	0	0	178	0	-178
Kosten niet-doelgroep personeel	5.396	5.306	5.613	91	-217
Overige bedrijfskosten	2.608	2.130	2.393	478	216
Incidentele baten en lasten	228	150	152	78	76
Totaal bedrijfslasten Wsw	37.888	37.429	39.054	460	-1.166
Financiële baten en lasten	-135	-140	-124	5	-10
Mutaties reserves	38	25	29	13	9
Resultaat Wsw	110	0	-1.141	110	1.251
<i>Programma Overige Regelingen</i>					
Omzet Pw dienstverlening	0	0	1.043	0	-1.043
Omzet door Pw medewerkers	0	0	715	0	-715
Vergoeding loonkosten	393	550	499	-157	-106
Overige opbrengsten	35	0	32	35	3
Totaal omzet overige regelingen	428	550	2.290	-122	-1.861
Kosten Wiw personeel	410	550	455	-140	-45
Kosten Prowork personeel	0	0	362	0	-362
Kosten niet-doelgroep personeel	18	0	1.283	18	-1.264
Overige bedrijfskosten	0	0	216	0	-216
Totaal bedrijfslasten Overige regelingen	428	550	2.315	-122	-1.887
Resultaat Overige regelingen	0	0	-26	0	26
Resultaat Wsw + Overige regelingen	110	0	-1.167	110	1.277
Gemeentelijke bijdragen	0	0	1.480	0	-1.480
Resultaat Promen	110	0	313	110	-203

Financiering

Promen beschikt over een rekening-courant kredietfaciliteit bij de BNG. De financieringsstructuur is in 2017 aangepast. Dit houdt verband met de volgende nieuwe ontwikkelingen:

- De invoering van het Lage Inkomensvoordeel (LIV) per 1 januari 2017. Daardoor worden de loonkosten verlaagd. De uitbetaling van deze bedragen vindt echter pas plaats aan het eind van het daaropvolgende jaar. Door het tijdelijke karakter en de beperkte omvang van het bedrag, zal voor deze overbrugging gebruik worden gemaakt van de rekening-courant faciliteit.
- De verbouwing in 2017 van het nieuwe huurpand te Capelle aan den IJssel, dat medio 2017 in gebruik werd genomen.
- De aankoop van een stukje grond aan de Zuider IJsseldijk te Gouda, dat begin 2017 door Groen en Schoon in gebruik is genomen.
- De plaatsing van zonnepanelen op het dak van het pand aan de Zuider IJsseldijk te Gouda.

Kasgeldlimiet

(x€1000,-)

	2018 Kw1	2018 Kw2	2018 Kw3	2018 Kw4
Omvang begroting per 1 januari (=grondslag)	40.145	40.145	40.145	40.145
1. Toegestane kasgeldlimiet				
In procenten van de grondslag	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
In een bedrag	3.292	3.292	3.292	3.292
2. Omvang vlottende korte schuld	3.885	4.340	3.274	4.386
3. Vlottende middelen	3.192	3.651	3.508	4.595
4. Totaal netto vlottende schuld (2) - (3)	692	689	-233	-208
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-) = (1)-(4)	2.599	2.603	3.525	3.500

Het gaat bij de kasgeldlimiet om het beperken van renterisico's op korte schuld. Korte schuld is bedoeld voor het financieren van lopende uitgaven. De kasgeldlimiet is gekoppeld aan het begrotingstotaal en geeft een objectieve grondslag aan het maximumbedrag dat gefinancierd kan worden met kortlopende leningen.

Uit het bovenstaande overzicht blijkt dat er in 2018 geen sprake was van overschrijding van de kasgeldlimiet.

Renterisico norm

(x€1.000,-)	Variabele		
Stap	renterisico(norm)	2018	2017
1	Renteherzieningen	-	-
2	Aflossingen	201	88
3	Renterisico	201	88
<u>Berekening renterisiconorm</u>			
4a	Begrotingstotaal	40.145	40.029
4b	Percentageregeling	20%	20%
4=(4ax4b/100)	Renterisiconorm	8.029	8.006
5a	Ruimte onder risiconorm	7.828	7.918
5b	Overschrijding risiconorm	-	-

De renterisiconorm betreft de tegenhanger van de kasgeldlimiet. Het deel dat niet kortlopend kan worden gefinancierd dient langlopend te worden gefinancierd. De renterisiconorm benadrukt het belang van een goede spreiding van de leningenportefeuille en van de renterisico's. De norm is een benadering hiervoor.

De berekening van het renterisico is een benadering van het te lopen c.q. het gelopen renterisico. Uit het bovenstaande overzicht blijkt dat Promen in 2018 ver onder de renterisiconorm is gebleven.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Onlangs is de nieuwe Nota reserves, risicoanalyse en weerstandsvermogen vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Deze nota maakt een vast onderdeel uit van de P&C cyclus van Promen en is bedoeld om de omvang van het weerstandsvermogen van de Gemeenschappelijke Regeling te bepalen.

Onder weerstandsvermogen wordt verstaan het vermogen van Promen om toekomstige tegenvallers op te vangen, zonder dat een dergelijke tegenvaller directe consequenties heeft voor het huidige beleid en/ of daaraan verbonden activiteiten. Het weerstandsvermogen is van belang voor de mate waarin risico's, waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of waarvoor geen verzekeringen zijn afgesloten, kunnen worden opgevangen.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover Promen kan beschikken om niet begrote kosten te dekken en;
- Alle risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd of die niet tot afwaardering van activa hebben geleid en die van materiele betekenis kunnen zijn in relatie tot het balanstotaal of de financiële positie.

In dit kader is allereerst een risico-inventarisatie uitgevoerd. Bij Promen zijn dit de risico's die voortvloeien uit de activiteiten van de vier bedrijven (Productie Binnen,

Groepsdetacheringen, Groen en Schoon en het Talentontwikkelbedrijf). Deze risico's worden beïnvloed door enerzijds de klant- en marktrisico's en anderzijds door risico's als gevolg van wet- en regelgeving: wettelijke wijzigingen (cao's, minimumloon, sociale lasten, premies pensioenen, premiekortingen e.d.) zijn niet beïnvloedbaar maar hebben een grote impact op de kosten.

De vorengenoemde risico's zijn vervolgens overeenkomstig een landelijk voor de SW-sector gehanteerde systematiek gewaardeerd en gekwantificeerd. De berekening van de ondergrens van het benodigd weerstandsvermogen is daarbij becijferd op € 1,8 mln. Dit bedrag is tot stand gekomen door het optellen van de reëel geachte schades die de voor het weerstandsvermogen relevante risico's redelijkerwijs kunnen veroorzaken.

Promen heeft ultimo 2018 een bedrag van € 1,5 mln. aan weerstandscapaciteit beschikbaar voor het opvangen van de bedrijfsrisico's van € 1,8 mln. De ratio 'weerstandscapaciteit/ risico's voor Promen' is derhalve 0,8. Een ratio van < 1 geldt als onvoldoende. Daarom zullen eventuele toekomstige overschotten tot het maximum van € 1,8 mln. worden toegevoegd aan de algemene reserve.

Financiële kengetallen

(x €1000,-)

	2018	Begroting	2017
1a. netto schuldquote	9%	13%	9%
1b. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	9%	13%	9%
2. solvabiliteitsratio	18%	16%	18%
3. grondexploitatie;	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
4. structurele exploitatieruimte	2%	0%	1%
5. belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Onderhoud kapitaalgoederen

Het beleid van Promen voor 'kapitaalgoederen' en 'infrastructuur' is deze in stand te houden in een vorm die passend is bij de bedrijfsvoering en medewerkers een veilige en passende werkomgeving te bieden. Promen heeft daartoe op twee locaties gebouwen in gebruik:

- Locatie Zuider IJsseldijk, Gouda
- Locatie Hoofdweg, Capelle aan den IJssel

Medio 2017 is een huurpand aan de Hoofdweg te Capelle aan den IJssel in gebruik genomen. Het eigenaarsonderhoud inclusief de installaties is voor rekening van de verhuurder. Promen is verantwoordelijk voor het huurdersonderhoud.

In 2015 heeft het bestuur middels de Nota weerstandsvermogen, reserves en voorzieningen tot instelling van een onderhoudsvoorziening besloten. Deze onderhoudsvoorziening is gevormd op basis van het geactualiseerde meerjarenonderhoudsplan. Voortaan zal de uitvoering van de onderhoudsactiviteiten volledig worden gebaseerd op dit geactualiseerde meerjarenonderhoudsplan. Op deze wijze wordt bereikt dat de per definitie cyclische uitgaven van het onderhoud gelijkmatig in de tijd kunnen worden verdeeld.

Rechtmatigheid

Het Algemeen Bestuur heeft het geactualiseerde controleprotocol, het normenkader alsmede de bijgestelde Financiële Verordening ex artikel 212 van de gemeentewet in december 2015 vastgesteld. Jaarlijks wordt beoordeeld in hoeverre actualisering van deze kaders aanpassing behoeven wegens relevante wijzigingen in de wet- en regelgeving. In 2017 is het normenkader aangepast door het bestuur.

Promen beschikt over een sterke verbijzonderde interne controle (VIC) functie. Op basis van een uitgebreid programma worden periodiek audits uitgevoerd op de kwaliteit van de uitgevoerde interne controles, een systematiek waarop ook door de externe accountant wordt gesteund. De VIC bevindingen en de bevindingen van de externe accountant worden teruggelegd in de organisatie, waarna de herstelacties worden gemonitord en het MT en het Bestuur worden geïnformeerd over de voortgang.

Na de herstructurering van de organisatie is de focus bij Promen nu in toenemende mate gericht op het werken aan en het inrichten van efficiëntere, snellere en kwalitatief betere processen. In de informatievoorziening worden voor medewerkers in passende ICT voorzieningen op de werkplek en een technisch juiste infrastructuur voorzien. Promen maakt voor de informatievoorziening gebruik van bedrijfsbrede systemen, waarvoor op de functie afgestemde toegang wordt verleend. Er is sprake van de volgende bedrijfsbrede systemen:

- AFAS e-HRM systeem t.b.v. personeelsinformatie en personeelsbeheer (inclusief salarisverwerking) van zowel de doelgroep (medewerkers en trajectdeelnemers) als de niet doelgroep medewerkers;
- Exact: financiële en bedrijfsadministratieve gegevens.

Per 1-1-2018 heeft outsourcing plaatsgevonden van het serverpark en het systeembeheer. In 2018 is het nieuwe e-HRM pakket van AFAS aangeschaft en geïmplementeerd. In dit kader zullen in 2019 alle ondersteunende processen onder gebruikmaking van de principes van 'lean management' opnieuw worden ingericht.

Verbonden partijen

Promen is een gemeenschappelijke regeling van deelnemende gemeenten en daarmee een openbaar lichaam. Promen is enig aandeelhouder van Promen Holding BV, die vervolgens enig aandeelhouder is van:

- Sterwork BV
- ProWork BV
- Protalenten BV

In Sterwork zijn de niet-doelgroep medewerkers ondergebracht.

ProWork is de naam van de vennootschap die is opgericht om op te treden als formele werkgever van doelgroep personeel (niet zijnde Wsw). Feitelijk werden t/m 2017 deze doelgroep medewerkers tegen betaling van de loonkosten gedetacheerd bij de GR Promen. Met ingang van 2018 is deze BV in gebruik voor de volledig vraaggestuurde PW-dienstverlening aan de deelnemende gemeenten. De aandelen zijn voor 100% in handen van Promen Holding BV. Er bevindt zich geen vreemd vermogen in deze BV. Het eigen vermogen bedraagt € 18.151.

In Protalenten vinden geen activiteiten plaats.

Fiscaliteiten

Promen heeft een Convenant horizontaal toezicht gesloten met de Belastingdienst. Met organisaties die participeren in horizontaal toezicht worden afspraken gemaakt over wederzijds vertrouwen, begrip en transparantie en vastgelegd in een convenant. Hierdoor krijgt de Belastingdienst actuele informatie over de fiscale strategie, de fiscale beheersing en de transparantie van Promen. Deze kennis stelt de Belastingdienst in staat zijn toezicht aan te passen en alleen die activiteiten uit te voeren die nodig zijn om de horizontalisering te valideren. Deze samenwerking past uitstekend bij het speerpunt van Promen ten aanzien van de continue verbetering van de primaire en de ondersteunende processen.

Als gevolg van het Hoofdlijnenbesluit 2017 is de PW-dienstverlening aan de deelnemende gemeenten per 1-1-2018 volledig ondergebracht bij de onder de GR Promen ressorterende ProWork BV. Dit is een wijziging ten opzichte van de situatie tot en met 2017 toen alle activiteiten in de GR Promen waren gesitueerd. Dit heeft gevolgen voor de VPB.

Met ingang van 1 januari 2016 is de VPB voor overheidsondernemingen ingevoerd. Promen heeft eerder een succesvol beroep gedaan op de bestaande SW-vrijstelling in de VPB wetgeving. Promen is met de Belastingdienst in overleg over de continueren van deze vrijstelling vanaf 2018.

Deel 2: Jaarrekening Promen 2018

Balans

Balans per 31 december 2018

(x € 1.000,=)

	31-12-2018	31-12-2017
Activa		
Vaste activa		
<i>Materiële vaste activa</i>		
Investerings met een economisch nut	6.224	6.438
<i>Financiële vaste activa</i>		
Kapitaal verstrekkingen aan deelnemingen	18	18
Totaal vaste activa	6.242	6.456
Vlottende activa		
<i>Voorraden</i>		
Grond- en Hulpstoffen	135	179
Gereed product en handelsgoederen	59	33
Totaal voorraden	195	212
<i>Uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of minder</i>		
Vorderingen op openbare lichamen	853	908
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	1	-
Overige vorderingen	2.490	2.019
Subtotaal	3.345	2.927
Liquide middelen	25	68
<i>Overlopende activa</i>		
Vooruitbetaalde bedragen	281	158
Totaal vlottende activa	3.845	3.364
Totaal activa	10.088	9.820

Aldus opgemaakt:
Datum:

F. Rossel
Algemeen directeur

Aldus vastgesteld:
Datum:

J. Vente
Voorzitter

F. Rossel
Ambtelijk secretaris

Balans per 31 december 2018

(x € 1.000,=)

	31-12-2018	31-12-2017
Passiva		
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	1.138	1.138
<i>Bestemmingsreserves</i>		
Huisvestingsreserve	88	99
Reserve resultaat 2015	206	233
Reserve Lage Inkomensvoordeel	313	-
Totaal bestemmingsreserves	606	332
Gerealiseerd resultaat	110	313
Totaal eigen vermogen	1.855	1.783
Voorzieningen		
<i>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's</i>		
Voorziening kosten ex werknemers	198	257
Voorziening herstructurering	86	134
Voorziening verlofstuwmere	34	61
Voorziening VPL premie Sterwork	372	-
Subtotaal	691	452
<i>Voorzieningen ter egalisering van kosten</i>		
Voorziening groot onderhoud	347	374
Totaal voorzieningen	1.038	827
Langlopende schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer		
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	4.007	4.208
Vlottende passiva		
<i>Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of korter</i>		
Negatieve banksaldi	287	584
Overige schulden	1.969	1.778
Subtotaal	2.256	2.362
<i>Overlopende passiva</i>		
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	931	640
Totaal vlottende passiva	3.187	3.002
Totaal passiva	10.088	9.820

Overzicht van baten en lasten

Programmarekening Promen	Realisatie begrotings- jaar 2018	Raming begr.jr. 2018 na wijziging	Raming begr.jr. 2018 v óór wijziging	Realisatie begrotings- jaar 2017
(x €1000,-)				
<i>Baten</i>				
Bijdragen W sw arbeidsplaatsen	28.072	28.131	25.214	27.478
Gemeentelijke bijdragen	-	-	2.390	1.480
Omzet door W sw personeel	9.981	9.412	9.339	10.291
Omzet Pw dienstverlening	-	-	1.275	1.043
Omzet door Pw personeel	-	-	1.020	715
Opbrengst Beschut Werk	-	-	371	218
Vergoeding loonkosten	393	550	550	499
Overige opbrengsten	77	-	-	53
Totaal baten	38.523	38.093	40.159	41.778
<i>Lasten</i>				
Kosten W sw personeel	28.482	28.694	28.167	29.544
Kosten Begeleid Werken	1.173	1.148	1.103	1.173
Kosten Beschut Werk personeel	-	-	348	178
Kosten Wiw personeel	410	550	550	455
Kosten Prowork personeel	-	-	367	362
Totaal lasten	30.065	30.393	30.535	31.713
Saldo baten en lasten	8.458	7.701	9.625	10.065
<i>Overhead</i>				
Kosten niet-doelgroep personeel	5.415	5.305	6.651	6.896
Overige bedrijfskosten	2.608	2.130	2.689	2.608
Incidentele baten en lasten	228	150	150	152
Totaal overhead	8.251	7.586	9.490	9.657
Subtotaal programmarekening Promen	207	116	135	409
Financiële baten en lasten	- 135	- 140	- 120	- 124
Toev oegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserv es	38	25	-	29
Saldo reserves	38	25	-	29
Subtotaal programmarekening Promen	110	-	15	313
Te verrekenen met gemeenten	-	-	- 15	-
Totaal programmarekening Promen	110	-	-	313

Programma Wsw

Programma Wsw (x €1000,-)	Realisatie begrotings- jaar 2018	Raming begr.jr. 2018 na wijziging	Raming begr.jr. 2018 v óór wijziging	Realisatie begrotings- jaar 2017
<i>Baten</i>				
Bijdragen Wsw arbeidsplaatsen	28.072	28.131	25.214	27.478
Gemeentelijke bijdragen	-	-	2.390	1.480
Omzet door Wsw personeel	9.981	9.412	9.339	10.291
Opbrengst Beschut Werk	-	-	371	218
Overige opbrengsten	42	-	-	21
Totaal baten	38.095	37.543	37.314	39.489
<i>Lasten</i>				
Kosten Wsw personeel	28.482	28.694	28.167	29.544
Kosten Begeleid Werken	1.173	1.148	1.103	1.173
Kosten Beschut Werk personeel	-	-	348	178
Totaal lasten	29.655	29.843	29.618	30.896
Saldo baten en lasten	8.440	7.701	7.696	8.593
<i>Overhead</i>				
Kosten niet-doelgroep personeel	5.396	5.305	5.034	5.613
Overige bedrijfskosten	2.608	2.130	2.393	2.393
Incidentele baten en lasten	228	150	150	152
Totaal overhead	8.233	7.586	7.577	8.158
Subtotaal programma Wsw	207	115	120	435
Financiële baten en lasten	- 135	- 140	- 120	- 124
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	38	25	-	29
Saldo reserves	38	25	-	29
Totaal programma Wsw	110	-	-	339

Programma Overige regelingen

Programma Overige regelingen (x€1000,-)	Realisatie begrotings- jaar 2018	Raming begr.jr. 2018 na wijziging	Raming begr.jr. 2018 v óór wijziging	Realisatie begrotings- jaar 2017
<i>Baten</i>				
Omzet Pw dienstverlening	-	-	1.275	1.043
Omzet door Pw personeel	-	-	1.020	715
Vergoeding loonkosten	393	550	550	499
Overige opbrengsten	35	-	-	32
Totaal baten	428	550	2.845	2.290
<i>Lasten</i>				
Kosten Wiw personeel	410	550	550	455
Kosten Prowork personeel	-	-	367	362
Totaal lasten	410	550	917	817
Saldo baten en lasten	18	-	1.929	1.472
<i>Overhead</i>				
Kosten niet-doelgroep personeel	18	-	1.618	1.283
Overige bedrijfskosten	-	-	296	216
Totaal overhead	18	-	1.914	1.498
Subtotaal programma Overige regelingen	-	-	15	- 26
Te verrekenen met gemeenten	-	-	- 15	-
Totaal programma Overige Regelingen	-	-	-	- 26

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijging- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief. Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven in de looptijd van de betrokken geldlening.

Materiële vaste activa met economisch nut

Overige investeringen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijging- of vervaardigingsprijs. Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economisch nut wordt niet afgeschreven.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Gronden en terreinen	n.v.t.
Gebouwen	40 jaar
Installaties	15 jaar
Vervoermiddelen	7 jaar ¹
Machines, apparaten en installaties	10 jaar
Inventarissen	10 jaar
Automatisering	5 jaar

Voor de investeringen in het pand aan de Hoofdweg te Capelle aan den IJssel wordt uitgegaan van een maximum afschrijvingstermijn van 15 jaar conform de huidige contractuele maximum huur termijn. De verbouwing van het pand aan de Zuider IJsseldijk Gouda met betrekking tot Groen en Schoon wordt afgeschreven in 10 jaar. Investerings die dateren van vóór de ingangsdatum van de financiële verordening Promen d.d. 1 januari 2005 worden afgeschreven conform de destijds vastgestelde afschrijvingstermijnen.

Financiële vaste activa

Participaties in het aandelenkapitaal van BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs van de aandelen. De actuele waarde is gelijk aan de verkrijgingprijs.

Vlottende activa

Voorraden

De grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen inkoopprijs. Voor incurante voorraden vindt een afwaardering plaats naar lagere marktwaarde.

Voorraad gereed product wordt gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs.

¹ waarbij voor tweedehands vervoermiddelen: tot een maximum leeftijd van 10 jaar.

Uitzettingen en overlopende activa

De uitzettingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningkansen.

Liquide middelen

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit:

Algemene reserve

De algemene reserve dient als algehele buffer om toekomstige tegenvallers te kunnen opvangen.

Bestemmingsreserve

Onder een bestemmingsreserve wordt verstaan een reserve waaraan door het Bestuur een bepaalde bestemming is gegeven. Het gehele bedrag van de bestemmingsreserve ultimo het jaar is onderbouwd met bestuursbesluiten.

Nog te bestemmen resultaat

Een nadelig resultaat komt volledig voor rekening van de gemeenten c.q. kan worden onttrokken aan de algemene reserve. Een voordelig resultaat komt ten gunste van de algemene reserve of bestemmingsreserve tenzij het Algemeen Bestuur het besluit neemt tot een andere resultaatbestemming.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Voorziening kosten ex werknemers

In de jaren 2007 tot en met 2009 heeft Promen met enkele medewerkers onderhandelingen gevoerd over een beëindiging van het dienstverband. Promen heeft daarover met verschillende medewerkers een akkoord bereikt. Conform de verslaggevingsregels is hiervoor een voorziening getroffen. In deze voorziening, die de naam voorziening kosten ex werknemers heeft gekregen, zijn de kosten van de te verwachte uitgaven opgenomen. Bij de vaststelling van de kosten is het doemscenario toegepast. Er is namelijk geen rekening gehouden met het feit, dat de ex personeelsleden mogelijk weer elders een dienstbetrekking gaan vervullen. Jaarlijks zal de hoogte van de voorziening opnieuw bekeken worden.

Voorziening herstructurering

In 2012 is een voorziening gevormd voor de kosten van de herstructurering van Promen. In de gewijzigde begroting 2012 is hiervan melding gemaakt. De voorziening is bedoeld voor de toekomstige kosten van de herstructurering vanaf 2012. Onder de herstructureringskosten vallen o.a. afvloeiingskosten van personeel en mogelijke frictiekosten.

Voorziening groot onderhoud

De voorziening groot onderhoud is in 2015 gevormd en heeft betrekking op het planmatig onderhoud van de gebouwen en terreinen aan de Zuider IJsseldijk te Gouda en de Mient/Hoofdweg te Capelle aan den IJssel. De voorziening is bedoeld om de lasten voor groot onderhoud te egaliseren.

Vanaf 2016 wordt een jaarlijkse toevoeging aan de voorziening worden gedaan gebaseerd op het meerjarenonderhoudsplan van Promen dat een periode beslaat van 10 jaar.

Voorziening verlofstuwmeren

Deze voorziening dient ter dekking van de naar verwachting bovengemiddelde kosten van de uitbetaling verlof in het volgende boekjaar.

Voorziening VLP premies Sterwork

Deze voorziening dient ter dekking van de te betalen VPL premies voor het Sterwork personeel. Sterwork medewerkers kunnen geen aanspraak maken op de VPL-regeling, maar Promen is wel verplicht deze te betalen aan het ABP.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Programmarekening

In de programmarekening zijn de werkelijke bedragen van de jaren 2018 en 2017 opgenomen. Tevens vindt een vergelijking plaats met de door het bestuur van Promen vastgestelde begroting 2018 d.d. 6 juli 2017 (begroting vóór wijziging) en het ondernemingsplan 2018 d.d. 21 december 2017 (begroting na wijziging).

Bijdragen Wsw arbeidsplaatsen

Dit betreffen de bijdragen van de gemeenten voor de realisatie van Wsw arbeidsplaatsen.

Gemeentelijke bijdragen

De gemeentelijke bijdragen omvatten de in de gemeenschappelijke regeling overeengekomen bijdragen in het exploitatieresultaat. Vanaf het Ondernemingsplan 2018 is de gemeentelijke bijdrage in het exploitatietekort opgenomen onder de bijdragen Wsw arbeidsplaatsen en is deze geen afzonderlijke post meer in de jaarrekening.

Bruto omzet

Bruto omzet is de opbrengst van aan derden geleverde goederen en diensten, exclusief de over de omzet geheven belastingen en onder aftrek van kortingen.

Grond- en hulpstoffen

De kosten van grond- en hulpstoffen worden berekend op basis van standaard verrekenprijzen. Resultaten op deze post worden in het jaar verantwoord.

Loonkosten Wsw, Wiw, Prowork en niet-doelgroep

Hierop worden de loon- en salariskosten van de medewerkers Wsw, Wiw, Prowork, evenals de salariskosten niet-doelgroep verantwoord. Onder loon- en salariskosten wordt verstaan het bruto bedrag van de aan het boekjaar toe te rekenen lonen c.q. salarissen, vermeerderd met de uitbetaalde vakantiegelden.

Ontvangen ziekengelden

Dit betreft de over het kalenderjaar van de bedrijfsvereniging ontvangen uitkeringen m.b.t. ZW en WAO.

Lage inkomensvoordeel

De met ingang van 2017 geldende tegemoetkoming voor werkgevers op grond van de Wet tegemoetkomingen loondomein (Wtl) voor werknemers met een laag inkomen.

Sociale lasten / Pensioenpremie

Dit betreffen de werkgeverslasten inzake de werknemersverzekering en de het werkgeversaandeel in de pensioenvoorziening.

Afschrijvingen

Dit betreffen de afschrijvingskosten van de vaste activa. De afschrijvingstermijn bedraagt maximaal de economische levensduur.

Overige bedrijfskosten

Dit betreft de kosten voor vervoer, de bedrijfsgeneeskundige zorg en overige kosten, zoals opleidingen, sfeer bevorderende maatregelen, Ondernemingsraad e.d. de overige bedrijfskosten worden berekend op basis van historische kosten.

Financiële baten en lasten

Dit betreft de rentelast van de langlopende geldleningen en kredieten en de te ontvangen rente van banktegoeden.

Toelichting op de balans

Activa

Vaste activa

Materiële vaste activa

Investerings met een economisch nut

(x € 1.000,-)

	Gronden en terreinen	Gebouwen	Vervoer- middelen	Machines, apparaten en installaties	Hard- en software	Totaal
Boekwaarde per 31 december 2017	2.011	2.174	781	1.199	271	6.438
Aanschaffingen	4	110	123	222	12	470
Desinvesteringen	-	-	- 6	-	- 15	- 20
Subtotaal	2.015	2.284	899	1.421	268	6.887
Afschrijvingen	- 3	- 160	- 191	- 211	- 98	- 663
Boekwaarde per 31 december 2018	2.012	2.124	707	1.210	171	6.224

Onderstaand is een specificatie van de aanschaffingen 2018 opgenomen:

Investerings

(x €1000)

	Begroting	Realisatie
<u>Voorzieningen aan terreinen</u>		
Fietsenstalling Hoofdweg Capelle aan den IJssel	-	4
<u>Gebouwen</u>		
Veiligheidsvoorzieningen dak Zuider IJsseldijk Gouda	-	26
Glasfolie Hoofdweg Capelle aan den IJssel	-	10
Dakbedekking Hoofdweg Capelle aan den IJssel		60
Overige gebouwen	-	14
<u>Transportmiddelen</u>		
Groen en Schoon	250	75
Groepsdetachering	40	41
Magazijn	70	8
<u>Machines, apparaten en installaties</u>		
Zonnepanelen	pm *	95
Machines Productie Binnen	25	5
Machines Groepsdetachering	25	-
Machines Groen & Schoon	20	42
Machines en installaties Magazijn	20	18
Inventaris bedrijfsrestaurant	62	4
Inventaris/installaties kantoren	13	20
Overige machines, apparaten en installaties	-	39
<u>Hard- en software</u>		
Totaal	175	12
Totaal	700	470

* De investering in de zonnepanelen was per 31 december 2017 nog niet afgerond. Een deel van de zonnepanelen is daarom in 2018 geïnvesteerd ten laste van het investeringsbudget 2017.

Financiële vaste activa

Kapitaal verstrekingen aan deelnemingen

(x € 1.000,=)

	2018	2017
Saldo per 1 januari	18	18
Aanschaffingen	-	-
Subtotaal	18	18
Afschrijvingen	-	-
Duurzame waarde verminderingen	-	-
Totaal	18	18

De deelneming betreft het aandelenkapitaal van Promen Holding BV.

Vlottende activa

Voorraden

(x € 1.000,=)

	31-12-2018	31-12-2017
Grond- en Hulpstoffen	148	190
Voorziening incourante voorraden	- 13	- 11
Subtotaal	135	179
<i>Gereed product en handelsgoederen</i>		
Voorraad gereed product	52	28
Voorraad kantine	7	5
Subtotaal	59	33
Totaal	195	212

De voorraden zijn per categorie weergegeven per balansdatum.

Uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of minder

(x € 1.000,=)	31-12-2018	31-12-2017
Vorderingen op openbare lichamen	853	908
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	1	-
<i>Overige vorderingen</i>		
Overige handelsdebiteuren	1.812	1.998
Rekening Courant Prowork B.V.	670	-
Rijks- en gemeentelijke bijdragen	11	-
Voorziening dubieuze vorderingen	- 36	- 15
Subtotaal	2.456	1.983
<i>Vorderingen personeel</i>		
Fietsenplan en netto lonen	41	44
Voorziening dubieuze debiteuren personeel	- 6	- 8
Subtotaal	35	36
Totaal overige vorderingen	2.490	2.019
Totaal	3.345	2.927

Uitzettingen in 's Rijks schatkist

Vanaf 2014 zijn decentrale overheden verplicht hun overtollige middelen in 's Rijks schatkist aan te houden. Het drempelbedrag waarboven de middelen in 's Rijks schatkist aangehouden moeten worden bedraagt 0,75% van het begrotingstotaal.

Per ultimo 2018 was sprake van een zeer beperkte omvang overtollige middelen die zijn aangehouden in 's Rijks schatkist.

Rekening Courant Prowork B.V.

Vanaf 2018 zijn alle Pw activiteiten ondergebracht bij Prowork B.V. Tussen Prowork B.V. en de GR Promen is sprake van een rekeningcourant overeenkomst. Per eind 2018 bedroeg het saldo van deze rekeningcourant € 670k.

Schatkistbankieren

(x €1.000,=)

2018

Begrotingstotaal Promen	40.145
Drempel percentage	0,75%
Drempel bedrag	301

Gemiddelde (op dagbasis) buiten 's

Rijks schatkist aangehouden middelen: Overschrijding

Kwartaal 1	102	-
Kwartaal 2	205	-
Kwartaal 3	248	-
Kwartaal 4	287	-

In het 2018 is geen sprake geweest van overschrijdingen van het drempelbedrag. In alle kwartalen is ruim aan de verplichtingen rondom schatkistbankieren voldaan.

Liquide middelen

(x € 1.000,=)

	31-12-2018	31-12-2017
Kas	2	2
Bank	24	66
Totaal	25	68

De liquide middelen betreffen vrij beschikbare middelen. Eind 2017 en 2018 is er sprake van tijdelijke debetstanden op de BNG rekening. Deze zijn opgenomen onder de netto-vlottende schulden.

Overlopende activa

(x € 1.000,=)

	31-12-2018	31-12-2017
Vooruitbetaalde bedragen	70	62
Nog te ontvangen bedragen	211	96
Totaal	281	158

Passiva

Vaste passiva

Algemene reserve

(x € 1.000,=)	2018	2017
Saldo per 1 januari	1.138	1.138
Toevoeging resultaat voorgaand jaar	-	-
Onttrekkingen	-	-
Totaal	1.138	1.138

In 2017 en 2018 hebben geen mutaties plaatsgevonden in de algemene reserve.

Huisvestingsreserve

(x € 1.000,=)	2018	2017
Saldo per 1 januari	99	101
Toevoegingen	0	0
Onttrekkingen	- 11	- 2
Totaal	88	99

Middels de nota 'Reserves, voorzieningen en weerstandsvermogen' heeft het bestuur in 2015 besloten om de huisvestingsreserve te bestemmen voor de verhuizing naar de nieuwe locatie in Capelle aan den IJssel in 2017.

In 2018 is € 11k onttrokken uit de huisvestingsreserve ter dekking van de afschrijvingskosten van de investeringen in de inventaris van het nieuwe pand aan de Hoofdweg te Capelle aan den IJssel.

Reserve resultaat 2015

(x € 1.000,=)	2018	2017
Saldo per 1 januari	233	260
Toevoegingen	-	-
Onttrekkingen	- 27	- 27
Totaal	206	233

Het algemeen bestuur heeft van het resultaat 2015 € 260k bestemd voor de verbouwing van het pand aan de Zuider IJsseldijk ten behoeve van Groen en Schoon.

Deze € 260k zal in ca. 10 jaar vrijvallen ten gunste van de exploitatie ter dekking van de afschrijvingskosten van deze verbouwing.

Reserve Lage Inkomensvoordeel

(x € 1.000,=)	2018	2017
Saldo per 1 januari	-	-
Toevoegingen	313	-
Onttrekkingen	-	-
Totaal	313	-

De reserve lage-inkomensvoordeel is gevormd vanuit de resultaatbestemming 2017.

Gerealiseerd resultaat

(x € 1.000,=)	2018	2017
Saldo per 1 januari	313	150
Toevoegingen	- 110	313
Onttrekkingen	- 313	- 150
Totaal	110	313

Het nog te bestemmen resultaat bedroeg over het jaar 2017 € 313k, dit bedrag is in 2018 Toegevoegd aan de reserve 'Lage-inkomensvoordeel'.

Voor 2018 bedraagt het nog te bestemmen resultaat € 110k.

Voorzieningen

De aard en reden van de voorziening is onderstaand per voorziening toegelicht. Op de regel 'vrijval' zijn de bedragen opgenomen welke ten gunste van de rekening van baten en lasten zijn vrijgevallen. Alle aanwendungen van de voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht. Jaarlijks wordt de hoogte van de voorziening opnieuw bekeken.

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

Voorziening kosten ex werknemers

(x € 1.000,=)	2018	2017
Saldo per 1 januari	257	309
Toevoegingen	0	16
Onttrekkingen	- 59	- 68
Totaal	198	257

Dit betreft een voorziening voor de kosten van afvloeiing van medewerkers in de jaren 2007 tot en met 2009. De onttrekkingen ad. € 59k betreffen de loonkosten van een ex-werknemer.

Voorziening herstructurering

(x € 1.000,=)	2018	2017
Saldo per 1 januari	134	181
Toevoegingen	-	-
Onttrekkingen	- 22	- 46
Vrijval	- 26	-
Totaal	86	134

Eind 2012 is voor de toekomstige lasten van herstructurering een voorziening gevormd (€ 1,1 mln). Hiervoor zijn de lasten gedragen door de deelnemende gemeenten. Uit deze herstructureringsvoorziening worden de afvloeiing van niet-doelgroep personeel en overige daarmee samenhangende lasten bekostigd.

Voorziening verlofstuwmeren

(x € 1.000,=)	2018	2017
Saldo per 1 januari	61	92
Toevoegingen	-	-
Onttrekkingen	- 27	- 31
Totaal	34	61

Een groot deel van de uitstroom Wsw houdt verband met pensionering en uitdienst-treding na 2 jaar ziekte. Deze medewerkers zijn niet altijd in staat hun volledige verlosaldo op te nemen vóór beëindiging van het dienstverband.

In 2018 is voor ca. € 73k aan verlof uitbetaald. Hiervan had € 52k betrekking op pensioneringen en 2 jaar ziekte.

In 2019 zal waarschijnlijk voor ca. € 34k aan bovenmatig verlof moeten worden uitbetaald aan medewerkers die 2 jaar ziek zijn.

Voorziening VPL premie Sterwork

(x € 1.000,=)	2018	2017
Saldo per 1 januari	-	-
Toevoegingen	372	-
Onttrekkingen	-	-
Totaal	372	-

De vorming van de voorziening VPL premie Sterwork ad. € 372k houdt verband met de overgang van pensioenfonds PWRI naar ABP. Sterwork medewerkers kunnen geen aanspraak maken op de VPL-regeling, maar Promen is wel verplicht deze te betalen aan het ABP. Op grond van de verslaggevingsregels zijn verwachte te betalen VPL-premies 2019 t/m 2022 in opgenomen in de voorziening.

Voorzieningen ter egalisatie van kosten

Voorziening groot onderhoud

(x € 1.000,-)

	2018	2017
Saldo per 1 januari	374	318
Toevoegingen	56	75
Onttrekkingen	- 83	- 18
Totaal	347	374

In 2015 is de voorziening groot onderhoud gevormd. De voorziening heeft betrekking op het planmatig onderhoud van de gebouwen en terreinen aan de Zuider IJsseldijk te Gouda en de Mient/Hoofdweg te Capelle aan den IJssel. De voorziening is bedoeld om de lasten voor groot onderhoud te egaliseren.

De toevoeging ad. € 75k in 2018 is gebaseerd op het geactualiseerde onderhoudsplan van Promen voor de jaren 2019 tot en met 2028. In de meerjarenbegroting 2019 tot en met 2022 is een jaarlijkse reservering opgenomen van € 100k. Uitgaande van deze jaarlijkse reserveringen is de voorziening per 31 december 2018 van voldoende niveau.

De onttrekkingen ad. € 58k hebben betrekking op beschoeiing, airconditioning en vervanging tegelwerk.

Langlopende schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer

Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen

(x € 1.000,-)

	Saldo per 01-01-2018	Nieuwe leningen	Aflossingen	Saldo per 31-12-2018	Rentelast begrotings- jaar
BNG 2006	2.508	-	- 88	2.421	114
BNG 2017	1.700	-	- 113	1.587	21
Totaal	4.208	-	- 201	4.007	135

Per 1 augustus 2006 is een lening afgesloten bij de BNG van € 3.500k ter financiering van het pand aan de Zuider IJsseldijk in Gouda. De looptijd is 20 jaar, de aflossing € 88k per jaar en het rentepercentage bedraagt 4,59%. De schuldrest zal per 1 augustus 2026 nog € 1.750k bedragen. Voor de aflossing van € 1.750k in 2026 wordt geen geld gereserveerd. In 2026 zal een nieuwe lening moeten worden aangetrokken om aan deze aflossingsverplichting te kunnen voldoen.

Per 15 augustus 2017 is een tweede lening afgesloten bij de BNG van € 1.700k. De looptijd is 15 jaar, de aflossing € 133k per jaar en het rentepercentage bedraagt 1,25%. De lening dient ter financiering van de aankoop van een stuk grond aan de Provincialeweg West te Gouda, de verbouwingen van het pand aan de Hoofdweg in Capelle aan den IJssel en de zonnepanelen op het dak van pand aan de Zuider IJsseldijk te Gouda.

Vlottende passiva

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of korter

(x € 1.000,=)	31-12-2018	31-12-2017
Negatieve banksaldi	287	584
<i>Overige schulden</i>		
Crediteuren	787	515
Nog te betalen loonheffing	42	79
Nog te betalen sociale lasten	581	563
Af te dragen BTW	559	561
Totaal	1.969	1.719
 Totaal	 2.256	 2.302

Eind 2017 en 2018 is er sprake van tijdelijke debetstanden op de BNG rekening. De tijdelijke tekorten passen ruim binnen de rekeningcourantfaciliteit van de BNG ad. € 3 mln.

In de post de 'nog te betalen loonheffing' zijn tevens de nog te ontvangen gelden met betrekking tot het Lage Inkomensvoordeel ad. € 537k opgenomen. Het Lage-Inkomensvoordeel wordt nader toegelicht onder de loonkosten Wsw personeel.

Overlopende passiva

(x € 1.000,=)	31-12-2018	31-12-2017
<i>Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen</i>		
Rijks- en gemeentelijke bijdragen	92	4
Rente BNG	17	18
Energieverbruik	17	22
Transitievergoedingen slapende dienstverbanden Wsw	492	345
Accountants- en advieskosten	25	43
Loonkostensubsidies Begeleid Werken	69	34
Overige nog te betalen bedragen	220	234
 Totaal	 931	 699

**Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet
in de balans opgenomen activa**

(x € 1.000,=)	31-12-2018	31-12-2017
Vakantiegeld over jun t/m dec Wsw	1.076	1.129
Vakantiegeld over jun t/m dec Sterwork	142	152
Vakantiegeld over jun t/m dec Prowork	-	37
Verloftegoeden Wsw	2.362	2.746
Verloftegoeden Prowork	-	19
Verloftegoeden niet-doelgroep	359	417
Huurcontracten	193	176
Bankgaranties	-	20

Per 1 januari 2011 vormen de Gemeenschappelijke regeling Promen, Prowork BV, Sterwork BV en Protalenten BV een fiscale eenheid voor de omzetbelasting.

Voor de verplichtingen inzake verloftegoeden van langdurig zieken en pensioneringen is een voorziening gevormd ter grootte van € 61k (eind 2017) en € 34k (eind 2018).

Toelichting op het programma Wsw

Bijdragen Wsw arbeidsplaatsen

(x €1000,-)	Realisatie begrotings- jaar 2018	Raming begr.jr. 2018 na wijziging	Realisatie begrotings- jaar 2017
Bijdragen Wsw-budget	27.919	28.007	26.680
Compensatie loonprijsontwikkeling (LPO)	-	-	683
Bijdrage Bodegraven-Reeuwijk	142	124	115
Overige bijdragen Wsw	10	-	-
Totaal bijdragen Wsw arbeidsplaatsen	<u>28.072</u>	<u>28.131</u>	<u>27.478</u>
Aantal SE	1.030,6	1.033,8	1.084,4

Het aantal arbeidsplaatsen Wsw is 3,2 SE lager dan begroot. De Wsw populatie is in 2018 afgenomen met 5,0% ten opzicht van 2017.

Vanaf het Ondernemingsplan 2018 is sprake van een integrale kostprijs per Wsw arbeidsplaats. De gemeentelijke bijdrage in het exploitatietekort is opgenomen onder de bijdragen Wsw arbeidsplaatsen en er is geen sprake meer van een compensatie loon-prijsontwikkeling.

Gemeente Bodegraven-Reeuwijk is sinds 2012 geen onderdeel meer van de Gemeenschappelijke Regeling Promen. Vanaf 2017 geldt de afspraak dat zij het verschil tussen de loonkosten en de Wsw bijdragen per arbeidsplaats (vanuit het Rijk) zullen vergoeden. De bijdrage vanuit Bodegraven-Reeuwijk is hoger dan begroot door de stijging van loonkosten en verlaging van de bijdrage per arbeidsplaats vanuit het Rijk.

Bijdragen Wsw-budget per gemeente

(x €1000,-)	Realisatie begrotings- jaar 2018	Raming begr.jr. 2018 na wijziging	Te verrekenen met
Alphen aan den Rijn	795	791	4
Capelle aan den IJssel	7.004	7.152	- 148
Gouda	10.156	10.124	32
Krimpen aan den IJssel	2.410	2.487	- 77
Krimpenervwaard	3.267	3.243	25
Waddinxveen	2.217	2.148	68
Zuidplas	2.070	2.062	8
Totaal	<u>27.919</u>	<u>28.007</u>	<u>- 88</u>

De bijdragen zijn berekend conform de in 2018 door het bestuur vastgestelde nieuwe verdeling van buitengemeentelijke Wsw medewerkers. Naast de bijdragen voor arbeidsplaatsen binnen Promen is voor een enkele gemeente sprake van tijdelijke bijdragen voor arbeidsplaatsen buiten Promen. Dit zijn bijdragen vanuit het Rijksbudget voor medewerkers die voorheen in dienst waren van Promen, maar na verhuizing in dienst zijn getreden bij een ander SW bedrijf.

In onderstaand tabel zijn de werkelijk door Promen gerealiseerde gemiddelde aantallen arbeidsplaatsen (SE's) opgenomen. De SE's zijn berekend op basis van de gemiddelde aantallen arbeidsplaatsen per maand.

Realisatie SE's	Realisatie begrotings- jaar 2018	Raming begr.jr. 2018 na wijziging	Realisatie begrotings- jaar 2017
Alphen aan den Rijn (0484)	29,2	29,2	31,2
Capelle aan den IJssel (0502)	261,2	264,0	273,3
Gouda (0513)	373,3	373,7	396,0
Krimpen aan den IJssel (0542)	88,9	91,8	94,1
Krimpenerwaard (1931)	120,2	119,7	126,3
Waddinxveen (0627)	81,5	79,3	82,7
Zuidplas (1892)	76,3	76,1	80,9
Totaal realisatie Promen (SE)	1.030,6	1.033,8	1.084,4

Gemeentelijke bijdragen	Realisatie begrotings- jaar 2018	Raming begr.jr. 2018 na wijziging	Realisatie begrotings- jaar 2017
(x €1000,-)			
Alphen aan den Rijn	-	-	44
Capelle aan den IJssel	-	-	319
Gouda	-	-	573
Krimpen aan den IJssel	-	-	128
Krimpenerwaard	-	-	182
Waddinxveen	-	-	122
Zuidplas	-	-	112
Totaal gemeentelijke bijdragen	-	-	1.480

Vanaf het Ondernemingsplan 2018 is sprake van een integrale kostprijs per Wsw arbeidsplaats. De gemeentelijke bijdrage in het exploitatietekort is opgenomen onder de bijdragen Wsw arbeidsplaatsen en is geen afzonderlijke post meer in de jaarrekening.

Opbrengst Beschut Werk	Realisatie begrotings- jaar 2018	Raming begr.jr. 2018 na wijziging	Realisatie begrotings- jaar 2017
(x €1000,-)			
Loonkostensubsidie	-	-	139
Begeleidingskosten	-	-	80
Totaal Opbrengst Beschut Werk	-	-	218

Vanaf 2018 zijn alle Pw activiteiten ondergebracht bij Prowork B.V. en is er geen sprake meer van opbrengst Beschut Werk binnen de GR Promen.

Omzet door Wsw personeel

(x€1000,-)	Realisatie begrotings- jaar 2018	Raming begr.jr. 2018 na wijziging	Realisatie begrotings- jaar 2017
Omzet Individuele detachering	2.028	2.052	2.030
Omzet Groepsdetachering	2.951	2.805	3.107
Omzet Groen en Schoon	4.077	3.518	3.900
Omzet Productie Binnen	925	1.037	1.253
Totaal omzet door Wsw personeel	9.981	9.412	10.291

De omzet door Wsw personeel betreft de omzet vanuit de 4 bedrijfsonderdelen. Onderstaand worden de omzetten per bedrijfsonderdeel nader toegelicht.

De omzet binnen de bedrijfsonderdelen wordt gerealiseerd met zowel Wsw als Pw medewerkers. De door Pw-medewerkers gerealiseerde omzet wordt toegerekend aan Prowork B.V. op basis van het aantal werknemers en een gemiddelde opbrengst per medewerker. Tot en met 2017 werd de omzet door Pw-medewerkers toegerekend aan het programma Overige Regelingen.

Omzet Individuele detachering

(x€1000,-)	Realisatie begrotings- jaar 2018	Raming begr.jr. 2018 na wijziging	Realisatie begrotings- jaar 2017
Bruto omzet	2.242	2.122	2.097
Inhuur personeel	- 105	1	-
Netto omzet	2.137	2.123	2.097
Toerekening omzet Overige regelingen	-	-	- 67
Toerekening omzet Prowork B.V.	- 109	- 71	-
Totaal omzet Individuele detachering	2.028	2.052	2.030

De omzet Individuele detachering is € 24k lager dan begroot. Hoewel de omzet per medewerker is gestegen ten opzichte van vorig jaar, was in de begroting rekening gehouden met een grotere stijging.

Omzet Groepsdetachering

(x €1000,=)	Realisatie begrotings- jaar 2018	Raming begr.jr. 2018 na wijziging	Realisatie begrotings- jaar 2017
Bruto omzet	4.011	3.748	3.831
Grond- en hulpstoffen, uitbesteed werk	- 815	- 580	- 435
Netto omzet	3.196	3.168	3.396
Toerekening omzet Overige regelingen	-	-	- 289
Toerekening omzet Prowork B.V.	- 245	- 363	-
Totaal omzet Groepsdetachering	2.951	2.805	3.107

De omzet Groepsdetachering is € 146k hoger dan begroot door:

- hoger dan begrote cateringopbrengsten;
- meer pakketten/shifts bij PostNL,
- uitbreiding van opdrachtgevers.

Omzet Groen en Schoon

(x €1000,=)	Realisatie begrotings- jaar 2018	Raming begr.jr. 2018 na wijziging	Realisatie begrotings- jaar 2017
Bruto omzet	5.326	4.596	4.764
Grond- en hulpstoffen, uitbesteed werk	- 750	- 458	- 572
Netto omzet	4.576	4.138	4.192
Toerekening omzet Overige regelingen	-	-	- 292
Toerekening omzet Prowork B.V.	- 500	- 620	-
Totaal omzet Groen en Schoon	4.077	3.518	3.900

De omzet Groen & Schoon is € 559k hoger dan begroot door een aantal incidentele opdrachten begin 2018, het goede zomerweer en betere prijsafspraken.

Omzet Productie Binnen

(x €1000,=)	Realisatie begrotings- jaar 2018	Raming begr.jr. 2018 na wijziging	Realisatie begrotings- jaar 2017
Bruto omzet	1.941	2.193	2.326
Grond- en hulpstoffen	- 850	- 1.001	- 1.006
Netto omzet	1.091	1.192	1.320
Toerekening omzet Overige regelingen	-	-	- 67
Toerekening omzet Prowork B.V.	- 166	- 155	-
Totaal omzet Productie Binnen	925	1.037	1.253

De omzet Productie Binnen is € 112k lager dan begroot. Dit verschil wordt met veroorzaakt door het beperkte aantal opdrachten begin 2018.

Overige opbrengsten

(x€1.000,-)

	Realisatie begrotings- jaar 2018	Raming begr.jr. 2018 na wijziging	Realisatie begrotings- jaar 2017
Omzet trainingen (VCA)	45	-	23
Kosten trainingen	- 3	-	- 2
Totaal overige opbrengsten	42	-	21

De omzet trainingen waren tot en met 2017 opgenomen onder de Overige regelingen. Vanaf 2018 zijn deze opbrengsten onderdeel van het programma Wsw.

Kosten Wsw personeel

(x€1000,-)	Realisatie begrotings- jaar 2018	Raming begr.jr. 2018 na wijziging	Realisatie begrotings- jaar 2017
Loonkosten Wsw personeel	28.211	28.384	29.212
Lage-inkomensvoordeel	- 537	- 500	- 529
Toevoeging/vrijval voorziening verlofstuwmeren	- 27	-	- 31
<i>Overige personeelskosten</i>			
Kosten vervoer medewerkers	57	60	92
Woon-werk vergoeding	266	276	293
Overige reis- en vervoerskosten	36	43	45
Bedrijfsgeneeskundige zorg	197	190	195
Studiekosten	45	40	48
Overige	234	201	218
Totaal overige personeelskosten	834	810	892
Totaal kosten Wsw personeel	28.482	28.694	29.544
Gemiddeld aantal FTE's	911,6		962,3

De loonkosten Wsw zijn € 173k lager dan begroot. De belangrijkste afwijkingen t.o.v. de begroting zijn het lagere aantal medewerkers dan begroot en de lagere loonkosten per FTE.

Het Lage-inkomensvoordeel (op grond van de Wet Tegemoetkoming Loondomein) is € 37k hoger dan begroot.

In 2018 is € 27k vrijgevallen uit de voorziening verlofstuwmeren. Voor een nadere toelichting op deze voorziening wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

De overige personeelskosten Wsw zijn € 24k hoger door de hogere kosten van werkkleding/-schoenen en de kosten van werkplekaanpassingen.

Kosten Begeleid Werken

(x€1000,-)	Realisatie begrotings- jaar 2018	Raming begr.jr. 2018 na wijziging	Realisatie begrotings- jaar 2017
Loonkostensuppletie	1.167	1.148	1.165
Begeleidingskosten	6	-	8
Kosten Begeleid Werken	<u>1.173</u>	<u>1.148</u>	<u>1.173</u>
Gemiddeld aantal SE's in Begeleid Werken	89,7	90,4	91,6

De kosten Begeleid Werken zijn hoger door de hogere loonkostensubsidie per SE dan begroot. Het aantal geplaatste medewerkers is licht lager dan begroot.

Kosten Beschut Werk personeel

(x€1000,-)	Realisatie begrotings- jaar 2018	Raming begr.jr. 2018 na wijziging	Realisatie begrotings- jaar 2017
Bruto lonen	-		174
Sociale lasten	-		28
Lage Inkomensvoordeel	-		- 8
Totaal loonkosten	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>193</u>
Looncompensatie bij ziekte (no-riskpolis)	-	-	- 15
Totaal loonkosten Beschut Werk personeel	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>178</u>
Gemiddeld aantal FTE's			11,2

Vanaf 2018 zijn alle Pw activiteiten ondergebracht bij Prowork B.V. en is er geen sprake meer van kosten Beschut Werk personeel binnen de GR Promen.

Kosten niet-doelgroep personeel

(x €1.000,-)	Realisatie begrotings- jaar 2018	Raming begr.jr. 2018 na wijziging	Realisatie begrotings- jaar 2017
Loonkosten niet-doelgroep personeel	6.607	6.489	6.651
Toevoeging voorziening VPL premie Sterwork	372	-	-
Vrijval voorziening herstructurering	- 26	-	- 7
Doorberekening loonkosten	- 43	-	- 47
Loonkosten niet-doelgroep	6.910	6.489	6.597
<i>Overige personeelskosten</i>			
Reis- en vervoerskosten	57	63	64
Dienstreizen	33	41	43
Inhuur personeel niet-doelgroep	147	50	107
Studiekosten	48	60	93
Overige	18	15	14
Totaal overige personeelskosten	303	229	321
Toerekening kosten Overige regelingen	- 18	-	- 1.305
Toerekening kosten Prowork B.V.	- 1.799	- 1.413	-
Totaal kosten niet-doelgroep personeel	5.396	5.306	5.613
Gemiddeld aantal FTE's	106,3	104,6	109,7

De loonkosten niet-doelgroep betreffen de reguliere medewerkers van Promen. Op de groepen werknemers zijn verschillende cao's van toepassing.

De loonkosten niet doelgroep zijn € 117k hoger dan begroot door het hogere aantal FTE niet-doelgroep personeel (1,7 FTE meer dan begroot).

De vorming van de voorziening VPL premie Sterwork ad. € 372k houdt verband met de overgang van pensioenfonds PWRI naar ABP door het Sterwork personeel. Voor een nadere toelichting op deze voorziening wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

De doorberekende loonkosten hebben betrekking op de detachering van één van de niet-doelgroep medewerkers aan de GR IJsselgemeenten.

De overige personeelskosten niet-doelgroep zijn hoger dan begroot door de tijdelijke inhuur van personeel (jobcoach, tijdelijke ondersteuning implementatie AFAS).

Toerekening kosten

De kosten van het niet-doelgroep personeel zijn doorbelast op basis van de werkelijke inzet van het personeel voor trajectbegeleiding/training, werkleiding en dekking overhead.

Vanaf 2018 zijn alle PW activiteiten ondergebracht bij Prowork B.V. en is er geen sprake meer van Pw activiteiten onder de Overige Regelingen.

De toegerekende kosten 2018 zijn hoger dan begroot en vorig jaar door de hogere inzet van de medewerkers voor met name Beschut Werk en Pw trajecten.

Overige bedrijfskosten

(x €1.000,-)	Realisatie begrotings- jaar 2018	Raming begr.jr. 2018 na wijziging	Realisatie begrotings- jaar 2017
Afschrijvingskosten	661	675	544
Huren	215	210	216
Huuropbrengsten	- 137	- 120	- 135
Onderhoudskosten	611	460	612
Toevoeging voorziening groot onderhoud	75	75	75
Energieverbruik	289	340	371
Belastingen en verzekeringen	275	265	266
Accountants- en advieskosten	319	155	206
Indirecte productiekosten	76	60	71
Kantine	48	20	26
Toevoeging voorz. incurante voorraden	2	-	- 3
Toevoeging voorz. dubieuze debiteuren	21	-	- 12
Overige	381	300	372
Subtotaal	2.838	2.440	2.608
Toerekening kosten Overige regelingen	-	-	- 216
Toerekening kosten Prowork B.V.	- 229	- 310	-
Totaal overige bedrijfskosten	2.608	2.130	2.393

De afschrijvingskosten worden op de volgende pagina nader toegelicht.

Onderhoudskosten € 151k hoger dan begroot

Door de outsourcing van de ICT infrastructuur (sinds december 2017) is sprake van een verschuiving tussen de afschrijvingskosten en onderhoudskosten ICT. Door de outsourcing wordt de infrastructuur vanaf 2018 gehuurd in plaats van geïnvesteerd en afgeschreven. Daarnaast is sprake van overige incidenteel hogere onderhoudskosten, met name t.a.v. de aanbesteding AFAS (het nieuwe HRM systeem) en de implementatiekosten van AFAS. De kosten van AFAS waren in het OP2018 opgenomen als investering (zie investeringsbegroting in de toelichting op de balans ad. € 175k).

Daarnaast is sprake van hogere kosten onderhoud gebouwen. De hogere kosten worden met name veroorzaakt door de ontwerpkosten voor klimaatbeheersing van het pand in Capelle aan den IJssel.

De onderhoudskosten van het wagenpark waren hoger dan begroot maar ongeveer gelijk aan 2017. In het OP2018 was rekening gehouden met een kostenbesparing. Deze besparing is niet gerealiseerd. Vanaf 2019 zal het wagenpark voor een belangrijk deel geleased worden en zullen de onderhoudskosten dalen.

Lagere energiekosten: € 51k lager dan begroot

De kosten van elektriciteit zijn lager dan begroot door het lagere energieverbruik. Het energieverbruik is ruim lager dan 2017 door de installatie van zonnepanelen. Ten

opzichte van voorgaand jaar zijn de kosten van elektriciteit met € 45k gedaald. Daarnaast zijn de kosten voor het verbruik van gas lager dan begroot.

Accountants- en advieskosten: € 164k hoger dan begroot

De hogere kosten hebben met name betrekking op: Europese aanbesteding brandstoffen en inleen personeel, medewerkers tevredenheidsonderzoek, arbeidsvoorwaarden Sterwork en diverse juridische advieskosten met betrekking tot het personeel.

Kosten kantine: € 28 hoger dan begroot:

De kosten van de kantine zijn hoger dan voorgaand jaar door de hogere inkoopkosten (gezonder product aanbod en hogere kosten van intern verbruik m.b.t. recepties, overwerk en lunches).

Overige kosten: € 81k hoger dan begroot

- kosten inhuur vrachtwagens (in plaats van een vrachtwagen te vervangen/aan te schaffen wordt gebruik gemaakt van een externe transporteur. Deze kosten waren niet begroot);
- hogere kosten afval (was begroot als kostenbesparing in 2018, deze is niet gerealiseerd);
- de hogere kosten werkstap.

Toerekening kosten

De overige bedrijfskosten zijn doorbelast op basis van de werkelijk gebruik van de infrastructuur van Promen door met name Pw-medewerkers. Vanaf 2018 zijn alle PW activiteiten ondergebracht bij Prowork B.V. en is er geen sprake meer van PW activiteiten onder de Overige Regelingen.

De toegerekende kosten 2018 zijn lager dan begroot. Met name de kosten van vervoer zijn in werkelijkheid lager dan in de begroting was aangenomen.

Afschrijvingskosten

(x €1000,-)	Realisatie begrotings- jaar 2018	Raming begr.jr. 2018 na wijziging	Realisatie begrotings- jaar 2017
Afschrijving materiële vaste activa	663	675	620
Desinvesteringsresultaat	- 2	-	- 77
Totaal afschrijvingskosten	<u>661</u>	<u>675</u>	<u>544</u>

De afschrijvingskosten materiële vaste activa zijn € 7k lager dan begroot.

In 2017 was nog sprake van een aantal desinvesteringsresultaten (verkoop inboedel Capelle en wagenpark). In 2018 is een aantal desinvesteringen gedaan met een beperkt desinvesteringsresultaat.

Incidentele baten en lasten

(x€1000,-)	Realisatie begrotings- jaar 2018	Raming begr.jr. 2018 na wijziging	Realisatie begrotings- jaar 2017
<i>Incidentele baten:</i>			
Schadevergoeding	25		-
Eenmalige subsidies	33		12
Overige incidentele baten	15		29
Totaal incidentele baten	73	-	41
<i>Incidentele lasten:</i>			
Transitievergoedingen	- 270	- 100	- 146
Belastingdienst	-	-	- 46
Onvoorzien	-	- 50	-
Overige incidentele lasten	- 31	-	- 1
Totaal incidentele lasten	- 301	- 150	- 193
Saldo incidentele baten en lasten	- 228	- 150	- 152

Incidentele baten:

Onder de overige incidentele baten zijn opgenomen: de opschoning van een aantal oude balansposten.

Incidentele lasten:

Met betrekking tot de slapende dienstverbanden is in 2018 een reservering voor de uitbetaling van transitievergoedingen opgenomen ad. € 270k.

De post belastingdienst ad. € 46k in 2017 had betrekking op de naheffing van de belastingdienst inzake het woon-werk gebruik van de bedrijfsauto's over de jaren 2013 t/m 2016.

Onder de overige incidentele lasten zijn opgenomen: de opschoning van een aantal oude balansposten.

Financiële baten en lasten

(x €1000,-)	Realisatie begrotings- jaar 2018	Raming begr.jr. 2018 na wijziging	Realisatie begrotings- jaar 2017
Rente langlopende lening BNG	135		125
Overige rente	- 0		-
Totaal financiële baten en lasten	<u>135</u>	<u>140</u>	<u>124</u>

De rentelasten hebben betrekking op de leningen van de BNG (zie toelichting op de balans: langlopende schulden).

Onttrekkingen reserves

(x €1000,-)	Realisatie begrotings- jaar 2018	Raming begr.jr. 2018 na wijziging	Realisatie begrotings- jaar 2017
Onttrekkingen reserve resultaat 2015	27	25	27
Onttrekkingen huisvestingsreserve	11	-	2
Totaal onttrekkingen reserves	<u>38</u>	<u>25</u>	<u>29</u>

Onttrekkingen uit de reserves zijn € 13k hoger dan begroot:

- In 2018 is € 11k onttrokken uit de reserve resultaat 2015 ter dekking van de afschrijvingskosten van deze verbouwing van het pand aan de Zuider IJsseldijk.
- In 2018 is € 11k onttrokken uit de huisvestingsreserve ter dekking van de afschrijvingskosten van de investeringen in de inventaris van het nieuwe pand aan de Hoofdweg te Capelle aan den IJssel.

Voor een nadere toelichting op deze reserves wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Wsw statistiek

In onderstaande tabellen zijn de aantallen werknemers per betalende- en woongemeente opgenomen zoals verantwoord middels de Wsw statistiek. Er zijn drie vormen van arbeid in de Wsw-statistiek: (1) beschutte arbeid in een dienstbetrekking bij Promen, (2) detachering vanuit een dienstbetrekking bij Promen en (3) begeleid werken in een arbeidsovereenkomst met een reguliere werkgever. De 'dienstverbanden deta' betreffen de Sw-geïndiceerden die bij een reguliere werkgever zijn geplaatst, zowel individueel als in groepsverband.

Wsw statistiek per 30 juni 2018

Werknemersbestand in personen op 30 juni 2018 betalende gemeente	Dienst- verbanden intern	Dienst- verbanden deta	Totaal dienst- verbanden	Begeleid Werken	Totaal werknemers- bestand
Alphen aan den Rijn (0484)	6	26	32	4	36
Capelle aan den IJssel (0502)	109	129	238	26	264
Gouda (0513)	167	280	447	22	469
Krimpen aan den IJssel (0542)	30	57	87	15	102
Krimpenervwaard (1931)	46	77	123	27	150
Waddinxveen (0627)	46	60	106	5	111
Zuidplas (1892)	26	57	83	6	89
Promen totaal	430	686	1.116	105	1.221

Werknemersbestand in personen op 30 juni 2018 woongemeente	Dienst- verbanden intern	Dienst- verbanden deta	Totaal dienst- verbanden	Begeleid Werken	Totaal werknemers- bestand
Alphen aan den Rijn (0484)	6	26	32	4	36
Capelle aan den IJssel (0502)	94	110	204	20	224
Gouda (0513)	157	267	424	21	445
Krimpen aan den IJssel (0542)	30	54	84	12	96
Krimpenervwaard (1931)	46	72	118	24	142
Waddinxveen (0627)	44	54	98	5	103
Zuidplas (1892)	24	53	77	6	83
Overige gemeenten	29	50	79	13	92
Promen totaal	430	686	1.116	105	1.221

Wsw statistiek per 31 december 2018

Werknemersbestand in personen op 31 december 2018 betalende gemeente

	Dienst- verbanden intern	Dienst- verbanden deta	Totaal dienst- verbanden	Begeleid Werken	Totaal werknemers- bestand
Alphen aan den Rijn (0484)	6	26	32	3	35
Capelle aan den IJssel (0502)	105	122	227	26	253
Gouda (0513)	167	270	437	21	458
Krimpen aan den IJssel (0542)	29	56	85	15	100
Krimpenerwaard (1931)	46	77	123	27	150
Waddinxveen (0627)	46	60	106	4	110
Zuidplas (1892)	26	55	81	5	86
Promen totaal	425	666	1.091	101	1.192

Werknemersbestand in personen op 31 december 2018 woongemeente

	Dienst- verbanden intern	Dienst- verbanden deta	Totaal dienst- verbanden	Begeleid Werken	Totaal werknemers- bestand
Alphen aan den Rijn (0484)	6	26	32	3	35
Capelle aan den IJssel (0502)	89	102	191	20	211
Gouda (0513)	158	257	415	20	435
Krimpen aan den IJssel (0542)	29	54	83	12	95
Krimpenerwaard (1931)	47	74	121	24	145
Waddinxveen (0627)	44	54	98	4	102
Zuidplas (1892)	24	51	75	5	80
Overige gemeenten	28	48	76	13	89
Promen totaal	425	666	1.091	101	1.192

Toelichting op het programma Overige regelingen

Omzet Pw dienstverlening

(x €1000,=)	Realisatie begrotings- jaar 2018	Raming begr.jr. 2018 na wijziging	Realisatie begrotings- jaar 2017
Omzet Participatiewet trajecten	-	-	978
Omzet jobcoaching Participatiewet banen	-	-	65
Totaal omzet Pw dienstverlening	-	-	1.043

Vanaf 2018 zijn alle Pw activiteiten ondergebracht bij Prowork B.V. en is er geen sprake meer van omzet Participatiewet trajecten binnen de GR Promen.

Omzet door Pw personeel

(x €1000,=)	Realisatie begrotings- jaar 2018	Raming begr.jr. 2018 na wijziging	Realisatie begrotings- jaar 2017
Omzet Individuele detachering	-	-	67
Omzet Groepsdetachering	-	-	289
Omzet Groen	-	-	184
Omzet Schoon	-	-	108
Omzet Productie Binnen	-	-	67
Totaal omzet door Pw personeel	-	-	715

Vanaf 2018 zijn alle Pw activiteiten ondergebracht bij Prowork B.V. en is er geen sprake meer van toegerekende omzet door Pw personeel. In 2017 had de toegerekende omzet betrekking op de door Pw medewerkers gerealiseerde.

Vergoeding loonkosten

(x €1000,=)	Realisatie begrotings- jaar 2018	Raming begr.jr. 2018 na wijziging	Realisatie begrotings- jaar 2017
Vergoeding loonkosten Wiw	393	550	440
Vergoeding loonkosten Prowork	-	-	60
Totaal vergoeding loonkosten	393	550	499

De loonkosten Wiw zijn in rekening gebracht bij de gemeenten Capelle aan den IJssel, Krimpen aan den IJssel en Krimpenerwaard.

Overige opbrengsten

(x€1000,-)	Realisatie begrotings- jaar 2018	Raming begr.jr. 2018 na wijziging	Realisatie begrotings- jaar 2017
Inleenvergoedingen Wiw	15	-	14
Overige dienstverlening Wiw	20	-	18
Totaal overige opbrengsten	35	-	32

De omzet inleenvergoedingen Wiw betreft de vergoeding van de inleners voor de inzet van Wiw medewerkers. Deze vergoedingen zijn verrekend met de betreffende gemeenten.

De overige dienstverlening Wiw betreft de salarisadministratie en overige Wiw diensten met betrekking tot de verloonde Wiw medewerkers.

Kosten Wiw personeel

(x€1000,-)	Realisatie begrotings- jaar 2018	Raming begr.jr. 2018 na wijziging	Realisatie begrotings- jaar 2017
Bruto lonen	325		358
Sociale lasten	67		78
Pensioenpremie	16		18
Totaal loonkosten Wiw	408	550	454
Overige personeelskosten Wiw	2	-	2
Totaal kosten Wiw	410	550	455

De loonkosten Wiw personeel hebben betrekking op de loonkosten voor Wiw medewerkers vanuit de gemeenten Capelle aan den IJssel, Krimpen aan den IJssel en Krimpenerwaard. Deze loonkosten zijn doorberekend aan de betreffende gemeenten.

De kosten Wiw zijn lager dan begroot evenals de vergoeding loonkosten Wiw.

Kosten Prowork personeel

(x€1000,-)	Realisatie begrotings- jaar 2018	Raming begr.jr. 2018 na wijziging	Realisatie begrotings- jaar 2017
Loonkosten Prowork personeel	-	-	362
Overige personeelskosten Prowork	-	-	-
Totaal kosten Prowork	-	-	362

Vanaf 2018 zijn alle PW activiteiten ondergebracht bij Prowork B.V. en is er geen sprake meer van kosten Prowork personeel binnen de GR Promen. In 2017 hadden de kosten Prowork personeel betrekking op de gerealiseerde garantiebannen en reguliere PW banen.

Kosten niet-doelgroep personeel

(x €1000,-)	Realisatie begrotings- jaar 2018	Raming begr.jr. 2018 na wijziging	Realisatie begrotings- jaar 2017
Kosten Wiw dienstverlening	18		18
Kosten Participatiewet trajecten	-		1.265
Totaal kosten niet-doelgroep personeel	18	-	1.283

Vanaf 2018 zijn alle PW activiteiten ondergebracht bij Prowork B.V. en is er nog maar beperkt sprake van kosten niet-doelgroep personeel onder de Overige Regelingen.

De kosten zijn doorbelast op basis van werkelijke inzet van het niet-doelgroep personeel:

- kosten voor trajectbegeleiding en training vanuit het Talentontwikkelbedrijf;
- kosten voor werkbegeleiding door afdelingsmanagers en voorlieden;
- kosten voor dekking overhead (directie, personeels- / financiële administratie e.d.).

Overige bedrijfskosten

(x €1000,-)	Realisatie begrotings- jaar 2018	Raming begr.jr. 2018 na wijziging	Realisatie begrotings- jaar 2017
Kosten huisvesting			50
Kosten vervoer			100
Kosten werkkleding			13
Kosten gereedschappen			15
Dekking overhead materiële kosten			38
Totaal overige bedrijfskosten	-	-	216

Vanaf 2018 zijn alle PW activiteiten ondergebracht bij Prowork B.V. en is er geen sprake meer van overige bedrijfskosten in het programma Overige Regelingen. Tot en met 2017 werden de overige bedrijfskosten doorbelast op basis van werkelijke gebruik van de infrastructuur van Promen door met name Pw medewerkers.

Totaal overzicht incidentele baten en lasten

In onderstaand overzicht zijn alle baten en lasten opgenomen die voor de jaren 2017 en 2018 als incidenteel zijn aangemerkt. Voor een toelichting op de posten wordt verwezen naar de toelichting op de betreffende exploitatiepost.

Totaal overzicht incidentele baten en lasten (x €1000,-)	Realisatie begrotings- jaar 2018	Raming begr.jr. 2018 na wijziging	Realisatie begrotings- jaar 2017
<u>Baten</u>			
<u>Kosten Wsw personeel</u>			
Vrijval voorziening verlofstuwmeren	27	-	31
<u>Incidentele baten</u>			
Schadevergoeding	25	-	-
Eenmalige subsidies	33	-	12
Overige incidentele baten	15	-	29
<u>Onttrekkingen reserves</u>			
Onttrekkingen reserve resultaat 2015	27	25	27
Onttrekkingen huisvestingsreserve	11	-	2
Totaal incidentele baten	138	25	101
<u>Lasten</u>			
<u>Kosten niet-doelgroep personeel</u>			
Toevoeging voorziening VPL premie Sterwork	372	-	-
<u>Overige bedrijfslasten</u>			
Onderhoudskosten m.b.t. AFAS / outsourcing ICT	55	-	113
Onderhoudskosten gebouw: advieskosten klimaatbeheersing	33	-	-
Advieskosten: Europese aanbestedingen en arbeidsvoorwaarden Sterwork	55	-	-
<u>Incidentele lasten</u>			
Transitievergoedingen	270	100	146
Belastingdienst	-	-	46
Onvoorzien	-	50	-
Totaal incidentele lasten	785	150	305
 Totaal incidentele baten	 138	 25	 101
Totaal incidentele lasten	- 785	- 150	- 305
Saldo incidentele baten en lasten	- 647	- 125	- 205

Overzicht van baten en lasten per taakveld

Overzicht van baten en lasten per taakveld

(x €1000,-)

	Realisatie begrotings- jaar 2018	Raming begr.jr. 2018 na wijziging	Realisatie begrotings- jaar 2017
<u>0.1 Bestuur</u>			
Lasten Programma Wsw	- 41	-	- 19
<u>0.4 Overhead</u>			
Lasten Programma Wsw	- 7.533	- 7.701	- 7.792
Lasten Programma Overige Regelingen	- 18	-	- 1.520
<u>0.5 Treasury</u>			
Lasten Programma Wsw	- 135	-	- 124
<u>0.10 Mutaties reserves</u>			
Baten Programma Wsw	38	-	29
<u>6.4 Begeleide participatie</u>			
Baten Programma Wsw	40.619	37.544	41.493
Lasten Programma Wsw	- 32.838	- 29.843	- 33.234
<u>6.5 Arbeidsparticipatie</u>			
Baten Programma Overige Regelingen	428	550	2.238
Lasten Programma Overige Regelingen	- 410	- 550	- 757
Saldo	110	-	313

Wet normering topinkomens (WNT)

Op grond van de Wet normering topinkomens kwalificeren de volgende personen als topfunctionaris van Promen voor de jaren 2017 en 2018 (zowel personen in dienstbetrekking als personen anders dan in dienstbetrekking):

Bezoldiging leidinggevende topfunctionaris	Bedragen x € 1
Functiegegevens	
Aanvang en einde functieervulling in 2018	01/01 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	1,00
Gewezen topfunctionaris?	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 112.800
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 24.400
Subtotaal	€ 137.200
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 189.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	€ -
Totale bezoldiging	€ 137.200
Gegevens 2017	
Aanvang en einde functieervulling in 2017	01/01 - 31/12
Totale bezoldiging 2017	€ 140.000

Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Bestuursleden tot 12 juli 2018

Naam / functie

Jean Paul Meuldijk, namens de gemeente Capelle aan den IJssel (voorzitter DB en AB)
 Brigitte Leferink, namens de gemeente Waddinxveen (lid DB en AB)
 Rogier Tetteroo, namens de gemeente Gouda (plaatsvervangend voorzitter, DB en AB)
 Jaap Blankenberg, namens de gemeente Krimpen aan den IJssel (lid DB en AB)
 Jan Vente, namens de gemeente Krimpenervwaard (lid AB)
 Ed de Leest, namens de gemeente Alphen aan den Rijn (lid AB)
 Rik van Woudenberg, namens de gemeente Zuidplas (lid AB)

Bestuursleden vanaf 12 juli 2018

Naam / functie

Jan Vente, namens gemeente Krimpenervwaard, voorzitter (voorzitter DB en AB)
 Rogier Tetteroo, namens gemeente Gouda (plaatsvervangend voorzitter, DB en AB)
 Harriet Westerdijk, namens gemeente Capelle aan den IJssel (lid DB en AB)
 Henry ten Zijthoff, namens gemeente Waddinxveen (lid AB)
 Anthon Timm, namens gemeente Krimpen aan den IJssel (lid AB)
 Han de Jager, namens gemeente Alphen aan den Rijn (lid AB)
 Jan-Willem Schuurman, namens gemeente Zuidplas (lid AB)